

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 4 СІЧНЯ 2008 РОКУ ЧИСЛО 1 VOL. CXV FRIDAY, JANUARY 4, 2008 No. 1

З Новим роком, Україно й українці!

Новорічне звернення Президента України



Президент Віктор Ющенко

Дорогий Український народе, дорогі співвітчизники!

На порозі нашого дому – новорічна година. З цього зимового повітря, яке огортає Святу Софію, в країні народжується свято. У моєму серці – спокій і впевненість за нас усіх.

Я хочу сказати вам прості і близькі слова. Це – слова любови, вдячности, підтримки і поваги до кожного з вас – до знайомих і незнайомих, рідних і далеких, добрих, прекрасних людей, до нашого народу, до якого належу серцем і душею і без якого не мислю свого життя.

Чи зручно Президентові говорити про свої почуття? Так, я глибоко впевнений, що так. Сьогодні про найглибші переживання, про ставлення один до одного маємо говорити всі – у наших сім'ях, у святкових компаніях, не забуваючи ні про кого, про жодне найсамотніше серце.

Минув складний рік. Пережито багато – піднесення, драми і радощі. Але ми – сильні, і ця добра і тверда сила продовжує наш шлях.

Я не омину політики. У житті країни відбулися зміни. Ми обрали новий парлямент, і значення цього вибору – більше, ніж політика. У наших руках – великий, справді життєвий шанс.

Ви, дорогі співвітчизники, зупинили загрози, породжені зрадою і розбратом політиків. Ви сказали своє слово. Це – сильний крок. Завдяки вам влада вчиться змінюватися. Я зробив усе, щоб ця наука почалася, і я зроблю все, щоб вона не була вдаваною.

Рік, що минає, дав багато надій та обіцянок. У році, що приходить,

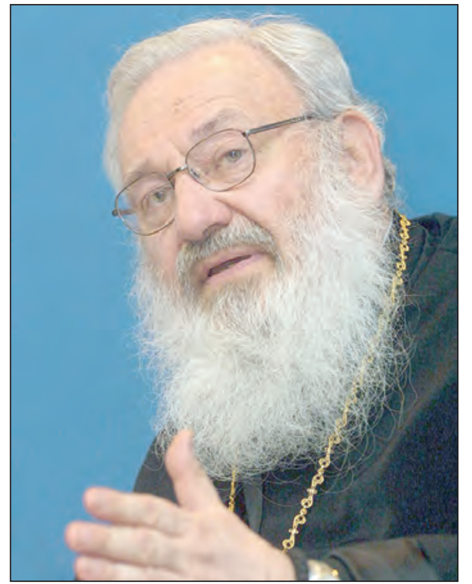
(Закінчення на стор. 3)

Послання Верховного Архиєпископа УГКЦ

Усім Братам і Сестрам у Христі! Мир Вам у Господі!

Дорогі у Христі, непомітно, але дуже швидко наближаються Різдвяні свята. І як це звичайно буває, ми починаємо замислюватися, як і де ці свята проведемо: в колі сім'ї чи в колі ширшої родини, вдома чи, можливо, у якомусь відпочинковому місці. А дехто, мабуть, з великим болем думає про ці свята, бо чи то з причини професійного заняття, навчання або військової служби, чи через працю, яку мусить сповняти далеко від рідної землі, щоб забезпечити родину, буде змушений святкувати їх далеко від рідної оселі і парафії. Друге ж, про що запитуємо себе, це як прикрасимо домівку, що поставимо на святковий стіл, чим обдаруємо наших ближніх? І зайняті такими думками, ми доживемо до Різдвяних свят; вони, як і кожного року, минуть, і все забудеться.

Однак, спитаймо себе: чи можуть такі великі свята, як Різдво, Богоявлення, бути для нас лише швидко проминаючою подією? Чи не повинні ми в ці дні задуматись над справжнім змістом святкового часу, замислитись, чому, власне, це свято є для нас таким значущим? Якщо ми подумаємо над цим, то і



Верховний Архиєпископ Любомир Гузар

це Різдво, і всі наступні, які Господь Бог благословить нам пережити, стануть порою, яка змінюватиме наше життя, робитиме його іншим – глибшим.

Під час Святого Різдва ми згадуємо не тільки про те, що десь там, у далекій стороні, народилася дитина. Бо ж Дитя, яке народилося у Вифлеємі 2000 років тому, – це не

(Закінчення на стор. 3)

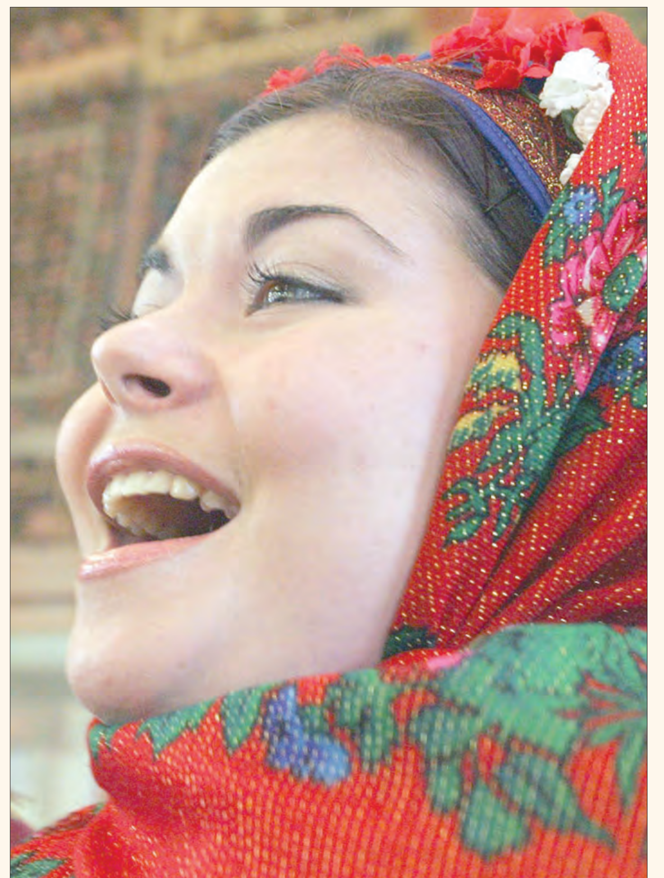
Україна зустріла 2008 рік святковими подіями



На святковому ярмарку в Києві. *Фото: УНІАН*



Новорічна ялинка України на Майдані Незалежності в Києві.



Учасниця свята „Коляда іде" у Музеї Українського народного декоративного мистецтва в Києві.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Верховна Рада розпочала працю

КИЇВ. — Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк 26 грудня відкрив засідання парляменту. Того ж дня ВР погодила склад парляментських комітетів. У сесійній залі було зареєстровано 418 народних депутатів. А. Яценюк повідомив, що апарат Ради роздав депутатам проект постанови про розподіл комітетів. За його словами, цей проект підписали представники чотирьох фракцій, тому що не всі керівники Партії Реґіонів прибули на засідання погоджувальної ради й не підписали документ. Верховна Рада очікувала від фракції Партії Реґіонів подання пропозицій про персональний склад комітетів до середи, 26 грудня. Нагадаємо, що фракції Верховної Ради домовилися про розподіл комітетів. Під час засідання погоджувальної ради було ухвалено рішення, згідно з яким два комітети очолить бльок В. Литвина, КПУ – два комітети і комісію з питань приватизації, Партія Реґіонів – дев'ять комітетів. *(Радіо „Свобода")*

Українська молодь не має соціяльних цінностей

КИЇВ. — Від початку нового навчального півріччя в українських школах буде запроваджений факультативний курс – „Толерантність". Його розробили для України фахівці програми розвитку Організації Об'єднаних Націй. На заняттях школярів учитимуть поважати себе та інших і бути терпимими. Дослідження провідних соціологічних інститутів свідчать, що нині українська молодь не має соціяльних цінностей та не усвідомлює своєї відповідальности перед суспільством. Факультативний курс вже пройшов схвалення у школах Харкова, Запоріжжя та Чернігова. Зараз експерти молодіжного проєкту ООН готують вчителів, які б змогли викладати курс у школах та розробляють для нього методичні матеріяли. *(УНІАН)*

Бюджет-2008 - кредит довіри урядові

КИЇВ. — Президент Віктор Ющенко 29 грудня підписав закон „Про державний бюджет України на 2008 рік". Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко, відкриваючи засідання уряду через день після того, як парлямент ухвалив бюджет на наступний рік, сказала, що, створивши за 10 днів бюджет, кабінет зробив те, „про що не можна було й мріяти". Ю. Тимошенко також назвала досягненням уряду те, що до нового року вдалося розрахуватися зі заборгованістю шахтарям. Президент В. Ющенко назвав ухвалення бюджету „першим серйозним вислідом співпраці між Президентом, демократичною парляментською коаліцією та новосформованим урядом". В. Ющенко сказав, що при доопрацюванні головного фінансового документу країни було враховано всі його соціяльні ініціятиви. Водночас, на думку Президента, бюджет не можна вважати повністю допрацьованим і збалянсованим, і документ потребуватиме змін в окремих статтях. Під час обговорення держбюджету в Раді було враховано ряд пропозицій депутатів, а також парляментських комітетів. Крім того, уряд погодився з пропозицією бюджетного комітету подовжити мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення до прийняття законів, що реґулюють ринок землі. Кабмін також погодився з пропозицією бюджетного комітету про звільнення аґраріїв від сплати податку на додану вартість до 1 січня року, який настане після ратифікації Радою документу про вступ України до Світової організації торгівлі.

Остаточна редакція держбюджету-2008 зобов'язує Кабінет міністрів до 1 березня внести в парлямент проект змін до бюджету на 2008 рік, а до 1 квітня - внести законопроєкти, які реґулюють ринок землі (для скасування мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення). На наступний день після ухвалення бюджету міністер фінансів В. Пинзеник заявив, що міністерство вже почало розробляти зміни до закону „Про державний бюджет на 2008 рік".

Голова Верховної Ради А. Яценюк сподівається, що вже з 1 березня парлямент зможе розглянути запропоновані урядом зміни до держбюджету-2008.

Верховна Рада 28 грудня ввечері прийняла закон про державний бюджет на наступний 2008 рік. За це проголосувало 235 депутатів з 438, зареєстрованих у залі. Проголосували 156 депутатів БЮТ, 71 депутат бльоку „Наша Україна - Народна самооборона", вісім депутатів фракції комуністів. Депутати бльоку Володимира Литвина і Партії Реґіонів не голосували. ВР України дала урядові „великий кредит довіри", ухваливши закон про державний бюджет - заявив голова Арсеній Яценюк. Закон ухвалено для того, щоб Україна не підійшла до соціяльної катастрофи в питаннях виплат пенсій, заробітних плат та всього іншого. Він висловив сподівання, що уряд високо цінує цей кредит довіри, який не є безмежним. До цього у ВР в першому читанні схвалено проєкт державного бюджету на наступний рік, який у парляменті представила прем'єр Ю. Тимошенко. 243 депутатів проголосували „за" проєкт бюджету, попри критику його змісту. Рішення ухвалено голосами фракцій коаліції та позакоаліційної фракції бльоку В. Литвина. Парлямент доопрацьовує бюджет і плянує ухвалити його остаточно.

Опозиційна Партія Реґіонів та комуністи не підтримали проєкт, назвавши його популістським і не підкріпленим розрахунками.

Тим часом провідник комуністів Криму, депутат Леонід Грач оприлюднив заяву, в якій повідомляє, що його не було на засіданні парляменту, на якому він нібито проголосував за проєкт державного бюджету Ю.Тимошенко. Л. Грач стверджує, що хтось проголосував його карткою у той час, як він перебуває на лікарняному у Симферополі. Л. Грач просить Секретаріят апарату ВР не враховувати його голосу „за" бюджет, який він назвав „популістською фікцією" Ю. Тимошенко. *(ББС)*

Р. Богатирьова погодилася працювати секретарем РНБО

КИЇВ. — Народний депутат України Раїса Богатирьова погодилася працювати секретарем Ради національної безпеки і оборони України (РНБО), повідомив 26 грудня народний депутат, член фракції Партії Реґіонів Ярослав Сухий. За його словами, згідно з законодавством, протягом 20 днів Р. Богатирьова має скласти депутатські повноваження, а також призупинити членство в Партії Реґіонів, „оскільки секретар РНБО, як і міністер внутрішніх справ та голова СБУ, не можуть бути членами партій". Президент на засіданні уряду 26 грудня представив нового секретаря РНБО Р. Богатирьову. 24 грудня Віктор Ющенко своїм указом призначив цю відому представницю Партії Реґіонів на цю посаду, а 25 грудня ввів її до складу Ради національної безпеки і оборони. Президія політради Партії Реґіонів виступила 25 грудня проти того, щоб Р. Богатирьова зайняла посаду секретаря РНБО, і рекомендувала їй відмовитися від цієї посади. Провідник партії Віктор Янукович наголосив, що його політична сила заявила про свою опозиційність і тому не може працювати у владі. *(Радіо „Свобода", „День")*

Болгари й румуни їздитимуть в Україну без віз

КИЇВ. — Український уряд скасував з 1 січня візи для громадян Болгарії та Румунії. Такий крок узгоджений договором з Евросоюзом про полегшення візового режиму для українських громадян. Україна вже кілька років веде політику одностороннього безвізового режиму з країнами ЕС та деякими іншими державами. Це означає, що громадянам цих країн можна подорожувати до України без віз. Критики вказують на односторонність цієї системи, яка не спрощує подорожі українцям на Захід, але прихильники кажуть, що це сприяє відкритості України і збільшує потік туристів, вигідних для економіки. Між тим вартість віз до деяких країн Евросоюзу для українців за останній рік зросла. Так, піврічна віза до Великої Британії коштує 665 грн. річна - 2,100. *(ББС)*

Прикарпаття вшановує Степана Бандеру

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — На Прикарпатті 2008 рік проголосили роком Степана Бандери. Таке рішення ухвалила 28 грудня сесія Івано-Франківської обласної ради. С. Бандера народився 1 січня 1909 року в селі Старий Угринів Калуського району в родині греко-католицького священика. Тут, на його „малій" батьківщині, 17 років як діє історико-меморіяльний комплекс. Реконструкцію комплексу плянують завершити до 100-річчя від дня народження С. Бандери. За рік музей відвідує 10 тис. гостей. Окрім реконструкції меморіяльного комплексу С. Бандери, хочуть також зібрати тут архівні матеріяли з музею визвольних змагань у Лондоні, з Мюнхенського музею, який давно закрився, та від приватних колекціонерів. Аґент КҐБ вбив провідника ОУН С. Бандеру в Мюнхені у 1959 році, коли йому мало виповнитися 50 років. До 100-річчя С. Бандери в Івано-Франківську спорудять пам'ятник. *(Радіо „Свобода")*

Вифлеємський вогонь запалили в Івано-Франківську

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — У Катедральному соборі св. Неділі Української греко-католицької церкви 28 грудня відбулася урочиста Літургія з нагоди передання Вифлеємського вогню миру до Івано-Франківська. У ній взяли участь представники місцевої влади, громадських і релігійних організацій, а також віруючі. Вифлеємський вогонь миру до Івано-Франківська доставили представники Національної організації скавтів України „Пласт". Після молитви парафіяни запалили свої свічки і лямпадки від вогню з Вифлеєму. Вогонь також рознесли по всіх церквах міста, притулках для сиріт, лікарнях, в будинки для літніх і самотніх осіб. Традиція передавати Вифлеємський вогонь до України існує сім років. У Вифлеємі перед Різдвом скавти запалюють вогонь і поширюють його по всьому світу. Польські скавти передали українським Вифлеємський вогонь миру 20 грудня на кордоні України і Польщі. 25 грудня львівські пластуни встановили на найвищій точці України – горі Говерлі – лямпадку з Вифлеємським вогнем миру. Вифлеємський вогонь миру постійно горить у Вифлеємі, в церкві, яка стоїть на місці Народження Ісуса Христа. До Европи Вогонь з Вифлеєму привозять літаком австрійські скавти, а вже з Відня він мандрує з рук в руки по всій Европі, долаючи межі і об'єднуючи християн в час Різдва Христового. *(„Кореспондент")*

Чи підтримує Україна А. Яценюка – голову ВР?

КИЇВ. — 50 відс. громадян України схвалюють обрання Арсенія Яценюка на посаду голови Верховної Ради. Про це свідчать висліди опитування, проведені компанією „ФОМ-Україна", які представив 27 грудня генеральний директор компанії Олександер Бухалов. При цьому 23.5 відс. опитаних не схвалюють обрання А. Яценюка головою, а 26.6 відс. українцям було важко відповісти. О. Бухалов також зазначив, що 44.6 відс. опитаних висловили переконання, що процес обрання голови ВР проходив демократично, 24.2 відс. опитаних вважають, що не демократично, 17.6 відс. нічого про це не знають, а 13.7 відс. сказали, що важко відповісти. Дослідження проводилося 14-23 грудня методою інтерв'ю за місцем проживання. В опитуванні взяли участь 2 тис. осіб з 160 населених пунктів України. *(УНІАН)*

Послання...

(Закінчення зі стор. 1)

звичайна дитина, це – Воплочений Божий Син, який приймає людську природу і стає вповні людиною. А що це означає для нас? А те, що Бог приходить до нас, Він хоче стати одним із нас, щоб, як кажуть Святі Отці, піднести нас, надати нашому життю остаточної цілі, указати нам мету нашого існування. Воплочення Божого Сина нагадує нам, що ми створені, що ми покликані навіки бути з Богом, бути з нашим Сотворителем, нашим Небесним Отцем. У цьому полягає найдивовижніша таємниця Різдва, найзахопливіша благовість, яку приносить цей великий празник. Саме над цим нам варто замислюватись постійно, а особливо – у різдвяний час. Бо ж чи не є це час, коли ми зустрічаємо нашого Творця, коли Бог, який вступив у людську історію, знову стає присутнім для всіх нас?

Ми були створені Богом, аби бути завжди з Ним, бути завжди щасливими. Але через нашу неміч ми збилися з того шляху, почали ходити навмання своїми стежками, іноді навіть намагаючись заступити Бога, жити без Нього, будувати свій людський „рай". Ми щораз більше віддалялися від Нього, але Він, який призначив нас до чогось вищого, тривалішого, милосердиться над нами і довершує своїм приходом остаточний акт нашого створення. Прийнявши людську природу, Воплочений Бог дуже виразно скеровує наше життя, наше існування до справжньої цілі, що для неї ми призначені.

Застановімося, дорогі у Христі, яка ціль нашого життя, остаточна ціль, що її нам об'являє Святе Різдво Христове, а тоді все інше в нашому житті отримає своє правдиве значення. Тоді все, що ми будемо робити, все добро, яке ми будемо чинити для себе і ближніх, ставатиме нашим шляхом до Бога, – отим здійсненням Божих плянів для кожного з нас зокрема і для людства взагалі. Господь Бог прийшов і так виразно вказує нам наше призначення, що ми не можемо дозволити собі більше блукати, бо не маємо на це жодного виправдання. У цей Різдвяний час наново усвідомлюємо собі, що Друга Особа Пресвятої Тройці – Воплочений Син Божий став поруч із нами, став на чолі людського роду, щоб провадити його до дому Небесного Отця. Не будьмо нечутливі на Божу любов! Не даймо себе заманювати привидом якогось людиною створеного раю! Якогось світу, в якому все відбувається нібито правильно, але без Бога, в якому нам вимальовують якісь уявні цілі, які, як ми знаємо з досвіду людства впродовж багатьох століть, нікуди не ведуть, а залишаються тільки порожніми привидами. Візьмімо Божу науку, або, точніше сказати, Божу присутність між нами, запевнену отим Народженням, отим великим празником, як основу нашого життя!

Дорогі у Христі брати і сестри, з цілого серця хочу привітати всіх Вас із цим наступаючим великим святом Різдва Христового. Усіх Вас, де б Ви не були, бо ми – силою різних обставин – розкидані сьогодні по цілому світі, по різних континентах. Нехай для всіх нас цей празник буде часом глибокої призадуми, коли ми відчуємо Божу любов, яка стукає до наших сердець. А коли ми відчуємо її, тоді подивимося на все довкола іншими очима. Ми будемо поводитися вже не як оті швидко проминаючі істоти, але як діти Божі, покликані і призначені до вічного щастя. Нехай цьогорічне свято буде для всіх нас годиною справжньої духовної радости, бо саме через нього Господь пригадує нам істинну мету нашого життя та передає нам Своє світло і благодать.

Христос рождається!

+ ЛЮБОМИР

Новорічне...

(Закінчення зі стор. 1)

вони повинні стати практичним результатом.

Найважливішим для мене було економічне зростання, боротьба з бідністю і, безумовно, соціяльні ініціятиви, які стосуються майже 35 млн. людей. Моя позиція – категорична: вони мають бути і будуть виконані.

Ми вивели український корабель з виру, і тепер – час для спокійної і злагодженої роботи. Я почав зі слів про ставлення один до одного. Прості істини – любов, співпереживання, підтримка. Вони – головні, найважливіші.

Україна була єдиною у радості, коли здобула перемогу у праві прийняти Евро-2012. Не майте сумніву – змагання буде гідно проведено в нашій державі.

Україна була єдиною у горі, коли втратила невинних людей у немислимих аваріях в Дніпропетровську і на шахті Засядька. Ці катастрофи, їхні жертви і їхні причини не будуть забуті.

Щось дуже важливе зрушилося у нас всередині, коли ми разом із 193 державами світу вшанували пам'ять Голодомору і усвідомили його причину. Зрештою, ми усвідомили себе нацією.

Ми були єдиними у багатьох напружених, драматичних, але й також в обнадійливих ситуаціях. Нам дуже багато належить змінити. І ця зміна полягає в нас самих.

В країні повинен з'явитись настрій піднесення. В країні мусить постати культура дбайливого господаря, небайдужого, в якому стані його дім, під'їзд, вулиця. Цей господар – кожен з вас.

Нам треба думати про життя і діяти задля життя, задля наших дітей, жінок, батьків, задля продовження роду, задля його здоров'я і його майбутнього.

Ми здатні відновити правду про нашу історію.

Ми здатні зрозуміти суть нашої національної належности до України.

Ми здатні на глибші, добріші, толерантніші взаємні почуття.

І про це треба говорити щодня. І щодня діяти. Бо є наше з вами неповторне життя.

Є держава.

Є віра в наш успіх.

Все буде добре. Хай новорічний вітер понесе ці слова від Софії до Говерли, від Говерли до Криму, до нашого сходу, до нашого заходу, до нашого півдня і нашої півночі. Надходить рік великих можливостей.

Я прошу в Господа міцного здоров'я, щастя і добра для кожного з вас, для кожного з нас, для наших сімей і для нашого народу.

Я вітаю вас, мої дорогі співвітчизники, з Новим 2008 Роком!

1 січня 2008 року
м. Київ

Про поштову доставу наших газет

Взявши до уваги значну кількість нарікань наших читачів на запізнення в доставі газети впродовж останніх місяців, у кількох числах ми вміщували на третій сторінці опитник якости поштової достави „Свободи". Цей опитник є прямим вислідом нарікань наших читачів стосовно достави обидвох видань Українського Народного Союзу – „Українського Тижневика" та „Свободи".

Ми звертаємося до наших читачів з проханням допомогти нам точно задокументувати, з яким саме спізненням приходить газета. Ласкаво просимо витнути з газети опитник, виповнити його та прислати до відділу передплати наших газет.

Дуже важливим є, щоб читачі подали число газети, дату її випуску та дату, коли ви одержали цю газету. Деякі з наших читачів виповнили опитник правильно, ми за це їм дякуємо, а дехто неправильно (для нас замало знати, що до вас газета постійно приходить з тижневим запізненням). Нам важливо мати точні інформації: „Свобода" ч. - з датою -, отримано -. Просимо виповнити опитник, навіть якщо у вашій околиці газети приходять вчасно, бо це також буде корисною для нас інформацією.

Нарікання про незадовільну доставу наших газет ми почали отримувати від половини 2007 року. Ці нарікання надходили не тільки з однієї округи, а з цілої країни (вже не говорячи про доставу до Канади, бо це окрема справа).

Навіть достава газет в околиці нашого видавництва значно погіршилася – читачі друкованої в середу „Свободи" колись отримували її в п'ятницю або в суботу, а тепер вона приходить у вівторок або середу наступного тижня.

На річних нарадах Головного уряду УНСоюзу в половині вересня Комісія видань, на пропозицію Головного редактора „Свободи" та „Українського Тижневика", обговорювала справу спізненої поштової достави газет.

Було запропоновано зібрати дані, а тоді представити їх керівництву американської пошти. Саме для одержання найточнішої інформації ми запровадили опитник.

Підкреслюємо, що „Український Тижневик" друкується вранці кожної п'ятниці з датою неділі та того ж дня доставляється на пошту для висилання передплатникам. „Свобода" друкується в четвер, з датою п'ятниці, і висилається того ж дня.

Отже, фактом залишається, що спізнена поштова достава другою клясою, за котру ми з вами платимо значну суму, не може нас задовольнити. Редакції обидвох газет домагаються кращої достави газет до наших читачів. Тому звертаємось до вас з проханням допомогти нам у цьому заході та виповнити згадувані опитники.

Сподіваємось, що, зібравши необхідні інформації про доставу наших газет, зможемо подолати поштові проблеми, й тоді наші шановні читачі вчасно отримуватимуть вістки з України і діяспори.

Редакція „Свободи"

ОПИТНИК

якости поштової достави газети Свобода

Шановні передплатники!

Редакція „Свободи" і „The Ukrainian Weekly" підготувала цей опитник у відповідь на збільшення кількости нарікань на запізніле отримання наших газет.

Просимо Вас взяти участь в опитуванні і цим допомогти нам забезпечити кращу якість достави газети до Вашої хати.

Для зручности наступна форма буде надрукована чотири тижні. Будь-ласка, виповніть її один раз і надішліть до редакції. Ваша співпраця дозволить нам задокументувати швидкість руху газет в поштовій системі і визначити, де виникає проблема.

1. Впишіть Вашу адресу точно так, як вона є на газеті.

Name______________________________

Address____________________________

City, State, Zip______________________

2. Впишіть число, дату виходу газети і дату, коли Ви її отримали у відповідному рядку для кожної з газет, які Ви отримаєте протягом чотирьох наступних тижнів.

	Число газети	Дата виходу	Дата отримання
1			
2			
3			
4			

3. Після заповнення всіх чотирьох форм надішліть їх до нашого відділу передплати на адресу:

Svoboda
2200 Route 10
P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

Дякуємо за Вашу допомогу!

АМЕРИКА І СВІТ

Для США 2007 рік в Іраку був найкривавішим

ВАШІНҐТОН. — Протягом 2007 року в Іраку загинуло більше американських військовослужбовців, ніж в будь-якому році від часу вторгнення в країну 2003 року. Проте, згідно з даними, в другій половині нинішнього року хвиля насильства різко зменшилась. Пентаґон повідомляє, що найбільше американських вояків – 126 – загинуло в травні, найменше – 21 – у грудні. Кількість жертв серед цивільних іракців також зменшилась. Командування американських військ в Іраку повідомляє, що від червня загальна кількість ворожих атак зменшилася на 60 відс. Загалом протягом 2007 року в Іраку загинуло 899 американських вояків. Від часу вторгнення загинуло 3,902 американських військовослужбовців. За приблизними даними, іракців за цей же період загинуло від 80 до 87 тис. *(„Голос Америки")*

Словенія перебрала головування в ЕС

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Маленька альпійська республіка Словенія 1 січня перебрала почергове президентство у Европейському союзі –вперше ЕС очолюватиме колишня комуністична країна. Оглядачі кажуть, що їй належить ключова роля у збереженні стабільности на Балканах, в той час, як етнічні албанці Косова готуються проголосити незалежність від Сербії. Двоє інших відносно нових членів ЕС – Кипр і Мальта – стали новими країнами, які запровадили у себе грошову одиницю евро. Юґославська республіка, яка першою здобула незалежність і єдина з них, яка уже стала членом ЕС і НАТО, Словенія вважає себе свого роду моделем. Зараз перед нею постає виклик – наглядати за тим, що є останнім епізодом у довготривалій юґославській кризі – завершальні кроки Косова до незалежности, і вона переконуватиме, щоб цю незалежність визнали якомога більше країн ЕС. Але відновивши міцні політичні і економічні зв'язки з колишніми юґославськими республіками, Словенія намагатиметься також наблизити до ЕС Сербію, Хорватію і Македонію. Вона вже плянує організувати зустріч міністрів закордонних справ ЕС зі своїмии балканськими колеґами. На міжнародній арені Словенія представлятиме цілий Евросоюз, а там, де немає словенських представництв, цю функцію виконуватиме Франція, яка перебере після Словенії президентство в ЕС. *(ББС)*

У Пакистані вбили провідника опозиції Беназір Бгуто

РАВАЛПІНДІ, Пакистан. — 27 грудня під час передвиборчого віча смертельно поранено Беназір Бгуто з вогнепальної зброї. Після пострілу нападник підірвав бомбу поруч з її автомобілем. Загинули 26 осіб, десятки поранені.

Світова спільнота гостро засудила вбивство Б. Бгуто. Генеральний секретар ООН Бан Кі-Мун назвав цей злочин „огидним актом тероризму" й закликав народ Пакистану до спокою. З різкими заявами виступили Европейський союз, США, Росія, провідники багатьох держав світу. В Україні пам'ять Б. Бгуто вшанувала хвилиною мовчання Верховна Рада.

28 грудня „Аль-Кайда" взяла на себе відповідальність за вбивство Б. Бгуто. Пакистанську опозиціонерку в дерев'яній домовині, загорнутій в прапор очолюваної нею Народної партії, поховали 28 грудня у провінції Сіндг, поруч з її батьком Зульфікаром Алі Бгуто – іншим колишнім прем'єр-міністром, якого майже 30 років тому, наприкінці 1970-их років, повісив тодішній військовий уряд Пакистану у Равалпінді. Десятки тисяч її прихильників разом з чоловіком та дітьми взяли участь у похоронній процесії в Ларкані у провінції Сіндг.

Президент Первез Мушараф засудив злочин і закликав громадян до спокою: „Це був жорстокий вчинок терористів, проти яких ми боремось. Я завжди казав, що найбільшу загрозу для пакистанського народу становлять ці терористи. Це трагічна подія, тож я потребую вашої підтримки, я прошу всю націю про допомогу, ми не здамося, доки не знищимо цих терористів".

Поліція у провінції Сіндг отримала наказ стріляти без попередження під час масових заворушень, які почались після вбивства Б. Бгуто в багатьох містах країни і призвели до смерти понад 10 осіб. У Пакистані оголошено триденну жалобу. Інший опозиційний провідник, теж колишній прем'єр, Наваз Шаріф оголосив про бойкот його партією парляментських виборів 8 січня і закликав до резиґнації президента П. Мушарафа.

Влада заявила, що попереджала Б. Бгуто про загрозу її життю. Після убивства Б. Бгуто увагу у Пакистані привертає майбутнє демократії і стабільности країни. Рішенням Народної партії Пакистану 19-літній син Беназір Бгуто – Білавал Бгуто Студент Оксфордського університету в Англії став новим головою партії, а чоловік покійної Асіф Зардарі – співголовою. Б. Бгуто сказав, що його мати завжди вчила його, що демократія буде найкращою помстою. Партія також повідомила, що братиме участь у запланованих на 8 січня парляментських виборах, і закликала іншу головну опозиційну партію, яку очолює колишній прем'єр-міністер Пакистану Н. Шаріф, зробити те саме. Партія Н. Шаріфа прийняла заклик і скасувала свої пляни бойкотувати голосування.

Втім, високопоставлений представник правлячої в Пакистані партії „Ліґа мусульман Пакистану" сказав 30 грудня, що вибори, можливо, буде відкладено на три місяці.

Після масового віча Народної партії Пакистану, яке відбулося у Навдеро, в південній частині країни, Б. Бгуто обіцяв продовжувати боротьбу матері за демократію, щоб таким чином продемонструвати, що її смерть не була марною. Тим часом батько Б. Бгуто – А. Зардарі закликав ООН до розслідування вбивства Б. Бгуто. А. Зардарі закликав пакистанський народ утримуватися від насильства і скерувати свій гнів на те, аби кандидати від Народної партії потрапили до парляменту.

Тим часом Виборча комісія у Пакистані 2 січня оголосила, що парляментські вибори переносяться на 18 лютого.

Опозиційні партії наполягали, що відкладати вибори не можна, але комісія ще раніше заявила, що в заплановані терміни голосування провести неможливо через заворушення, які спалахнули після убивства опозиційного провідника Б. Бгуто.

Комісія пішла на компроміс між прихильниками президента П. Мушарафа, які хотіли відкладення на пізнішу дату, і опозицією, яка хоче якнайшвидших виборів, щоб скористатися симпатіями, викликаними убивством Б. Бгуто. За твердженням опозиції, затримка дасть владі більше часу на організування фальсифікацій. *(Радіо „Свобода, ББС, УНІАН, „Кореспондент",„Голос Америки")*

Еспанія прийняла закон проти вшанування Ф. Франка

МАДРИД, Еспанія. — В Еспанії 28 грудня набув чинности новий закон, який засуджує режим генерала Франціска Франка і зобов'язує знесення пам'ятників і перейменування вулиць, названих на його честь. Консервативна опозиція звинувачує уряд соціялістів, з ініціятиви якого був прийнятий так званий закон Історичної пам'яті, у порушенні духу примирення після смерти Франка у 1975 році і використанні його у передвиборній кампанії. Однак, представник уряду в парляменті Дієґо Лопес Ґарідо назвав новий закон важливим демократичним кроком: „Еспанський перехід до демократії був повільним процесом. Завершальний етап цього процесу – це закон Історичної пам'яті, який вшанує людей, страчених під час громадянської війни, і засуджує диктатуру". *(ББС)*

У Грузії „Політиком року" стала Н. Бурджанадзе

ТБІЛІСІ, Грузія. — 25 грудня відбулася церемонія нагородження „Золотий пергамент-2007", під час якої „Політиком року" названо Ніно Бурджанадзе. Спеціяльне журі ухвалило рішення щодо присудження звання „Політик року" виконуючій обов'язки президента країни Н. Бурджанадзе. Прийняттю такого рішення передувала аналіза даних опитування понад 3 тис. громадян. На церемонії нагородження „залізній лейді" Грузії вручили позолочений пергамент, спеціяльно виготовлений у казначействі Грузії. „Я дякую всім, хто назвав мене політиком року, і думаю, що й у майбутньому виправдаю надії, які вони на мене покладають", – сказала вона. Торік звання „Політик року" у Грузії був удостоєний президент країни Михайло Саакашвілі. *(„Кореспондент")*

Заборонено збройні угрупування в Палестинській Автономії

ҐАЗА, Палестинська Автономія. — 29 грудня у Палестинській Автономії оголосили поза законом усі збройні угруповання. Заборона торкається і „Бриґад мучеників Аль-Акси" – одного з найбільших воєнізованих угруповань партії „Фатг". Провідником партії є глава Автономії Махмуд Абас. В Ізраїлі цю новину сприйняли як спробу адміністрації розпочати боротьбу проти терористичних угруповань – відповідно до вимог міжнародного мирного пляну „Дорожна карта". *(Радіо „Свобода")*

Сербія готова до жорстких дипломатичних кроків

БЕЛҐРАД, Сербія. — Сербія погрожує розірванням дипломатичних взаємин з країнами, які у майбутньому визнають незалежність Косова. Парлямент у Белграді 27 грудня ухвалив постанову, яка на такий випадок передбачає „проаналізувати доцільність відповідних заходів". Сербські парляментарії також гостро критикують позицію Европейського союзу і НАТО щодо статусу провінції, яка формально досі лишається частиною Сербії. Постанова засуджує наміри ЕС надіслати до Приштіни власну місію фахівців для розбудови адміністрації і погрожує призупинити процес европейської інтеґрації Сербії. Провідники косовських альбанців, які становлять 90 відс. населення краю, плянують проголосити незалежність Косова вже на початку наступного року. *(УНІАН)*

Европарляментарії критикують дії Туреччини в Іраку

ГАМБУРҐ, Німеччина — Представники Німеччини в Европарламенті висловлюють стурбованість діями Туреччини, яка вже протягом кількох тижнів проводить військову акцію проти курдів на півночі Іраку. Евродепутат від християнсько-демократичної партії Герберт Ройль 27 грудня закликав Анкару негайно припинити військові дії, не узгоджені на міжнародному рівні. Представник німецьких лібералів у Европарляменті Александер Альваро висловив думку, що Туреччина продовжує віддалятися від засад Европейського союзу, до якого вона прагне вступити. Натомість у Вашінґтоні дії турецьких військових дістали цілковиту підтримку. *(„Німецька хвиля")*

Помянули жертв цунамі 2004 року

ДЖАКАРТА Індонезія. — В Індонезії, Таїлянді і Шрі-Лянці відбуваються поминальні церемонії вшанування пам'яті жертв руйнівного цунамі 2004 року. В індонезійській провінції Ачех, яка найбільше постраждала від стихії, відбулися молитви біля масових поховань. Поблизу Джакарти урядові рятувальні підрозділи провели маштабні навчання з раннього попередження цунамі. 26 грудня 2004 року сильний підводний землетрус викликав цунамі. Руйнівна хвиля забрала життя понад 230 тис. осіб. *(„Німецька хвиля")*

КОЛОНКА КОМЕНТАТОРА

Дволикий Янус української історії

Любомир Белей

...Невтішним рецидивом радянської історіографії можна вважати появу в Україні двох книжок канадського автора Павла-Роберта Маґочія „Народ нізвідки. Ілюстрована історія карпаторусинів" (Ужгород, 2006) та „Історія України" (Київ, 2007).

Попри те, що П.-Р. Маґочій має певний стосунок до студій української історії в Канаді, в Україні він більше відомий як ідеолог неорусинства — політичної течії, прихильники якої обстоюють думку, що місцеве автохтонне населення Закарпатської області не є українцями, а окремим слов'янським народом – карпатськими русинами, або карпаторусинами. Саме на таких концептуальних засадах ґрунтується монографія „Формування національної самосвідомости: Підкарпатська Русь (1848-1948)" (Ужгород, 1994), де, окрім іншого, П.-Р. Маґочій заявляє: „У різні часи націоналістично настроєні угорські, словацькі, російські та українські автори доводили, що етнічно (отже, й національно) всіх карпатських русинів або й одну якусь етнографічну галузку слід уважати відповідно угорцями, словаками, росіянами чи українцями. Проте такі арґументи, звичайно, не спиралися на аналізу специфічних обставин підкарпатського краю, а швидше відбивали шовіністичні сподівання національних пропаґандистів, які прагнули якомога спростити ту складну ситуацію, що склалася в регіоні" (стор. 14).

З огляду на такі заяви та усталену відомість П.-Р.Маґочія як ідеолога неорусинства, поява його нової книжки „Народ нізвідки. Ілюстрована історія карпаторусинів" не стала несподіванкою. У цій праці він для власної інтерпретації історії автохтонної людности на найзахідніших українських етнографічних теренах обрав назву та жанр, які, певно, аж ніяк не випадково і дуже претензійно перегукуються з відомою „Ілюстрованою історією Руси-України" Михайла Грушевського. Цим, треба думати, автор зайвий раз хотів наголосити — маємо справу з популярною версією історії окремого народу, карпаторусинського. Саме тому тут усе працює на леґітимізацію концепції неорусинства. У розділі „Географічне положення Карпатської Русі", аби ні в кого не було жодних сумнівів, автор уміщує карту – „Карпатська Русь, 2005", де західня адміністративна межа Львівської та Івано-Франківської областей – це західня межа розселення українців, західніше якої й простягається „Карпатська Русь, 2005". Так само продуманим є й використання етнонімів: „карпаторусин", „русин", „руснак" — ці назви П.-Р. Маґочій у „Народі нізвідки", за моїми підрахунками, вживає близько 100 разів, тоді як „українець" лише тричі, і то, як правило, у цитатах. Мало того, нелюбов історика до етноніма „українець" така неприхована, що він часто замінює його описовими найменуваннями на зразок „сусіднє східнослов'янське населення карпаторусинів" або „сусідні східні слов'яни".

Важливим арґументом Маґочієвої теорії неорусинства є факт існування так званої русинської мови. Щоб приховати штучність походження свого дітища, у книжці „Народ нізвідки П.-Р. Маґочій вдається до нефахового, дилетантського розмежування діялектів русинської мови на підставі лише двох випадкових і несистемних ознак: „основною рисою, що поділяє дві групи, є наголос: у західній (лемківській) групі він постійний (фіксований на передостанньому складі слова); у східній (підкарпатській) — рухомий. Іншим критерієм розрізнення є словник: лемківсько-русинські діялекти містять у своєму складі багато запозичень з польської та словацької мов, тим часом лексика підкарпатських діялектів зазнала значного впливу угорської, а останнім часом і української мов" (стор. 21).

Аби переконати читача, що Карпатська Русь християнізувалася не так і не тоді, коли Русь Київська, автор переповідає всілякі вельми сумнівні „бувальщини" — переважно для того, щоб на підставі таких розповідей читач утверджувався в думці, що християнізація сучасного Закарпаття не має нічого спільного із християнізацією решти України: „Й нині серед карпаторусинів побутує точка зору, що перед своєю місією до Великої Моравії Костянтин (Кирило) та Методій принесли християнство на Карпатську Русь. Існує також версія, що візантійські брати (чому візантійські, коли в науці їх зазвичай називають солунськими? — Л.Б.) заснували єпископство в укріпленому центрі Мукачеві — або це зробили у 863 році їхні учні. Незалежно від того, хто в дійсності здійснив хрещення Карпатської Русі, цілком вірогідно, що певна форма християнства існувала в Карпатах задовго до кінця IX ст. З цієї причини історики припускають, що карпаторусини стали християнами на століття раніше, ніж інші слов'яни (сучасні українці, білоруси, росіяни)" (стор. 33). Цей пасаж

(Закінчення на стор. 10)

Про автора:
Любомир Белей – доктор філологічних наук, професор Ужгородського державного університету.

НА ТЕМИ ДНЯ

Росія продовжує наругу над українською історією

Наш тижневик уже повідомляв про нові факти безцеремонного втручання Росії у внутрішні справи незалежної Української держави, зокрема про „Заяву Міністерства закордонних справ Росії в зв'язку з антиросійськими проявами в Україні". Цими днями також у Москві, в Інституті країн Співдружности незалежних держав, відбулася конференція, на якій її організатори відверто вимагали від України узгодження українських шкільних та університетських підручників з історії з російськими. Проти нової хвилі московського великодержавного шовінізму і антиукраїнства виступають численні громадські організації. Нижче друкуємо витяг зі звернення голови Київської міської організації Всеукраїнського Товариства „Меморіял" Романа Круцика до Президента України Віктора Ющенка.

Шановний
Вікторе Андрійовичу!

...Ми змушені констатувати, що керівництво Російської Федерації стало на шлях заперечення права націй на самовизначення і справедливости національно-визвольної боротьби народів за свою незалежність. Будь-які спроби українців очистити свою історію від комуністичних мітів натрапляють на злісний опір Росії, яка вважає, що вправі й надалі диктувати українському народові свою волю, нав'язувати нам своїх героїв й визначати ворогів. Вважаємо, що це є втручанням у внутрішні справи суверенної України та штучним створення напружености в українсько-російських міждержавних відносинах. Адже ми, українці, не даємо рекомендацій Володимирові Путіну, кого і за що оголошувати Героєм Росії і не потерпимо, щоб великодержавні російські шовіністи вказували нам, кого з українців нагороджувати, а кого зневажати.

Водночас ми стривожені намаганням (і небезуспішним) російського керівництва втягнути в антиукраїнську діяльність державу Ізраїль та єврейські громади Европи й Америки.

Держава Ізраїль вперто не хоче визнати Голодомор 1932-1933 років геноцидом українців. Офіційно – щоб не погіршити цим кроком відносини з Росією. Неофіційно – як свідчить польська газета „Жечпосполіта" – єдиним фактом геноциду в світовій історії Ізраїль визнає виключно Голокост. Така позиція Ізраїлю не сприяє, на нашу думку, покращенню непростих історичних українсько-єврейських відносин.

Не сприяє цьому і діяльність єрусалимського меморіяльного комплексу „Яд-Вашем", керівництво якого стверджує про наявність „документів", одержаних з німецьких та радянських джерел, які нібито вказують на причетність батальйону „Нахтіґаль" під проводом Романа Шухевича до каральних операцій проти частини польської і єврейської інтелігенції Львова влітку 1941 року.

Деякі з цих „документів" вже були навіть використані ізраїльськими дослідниками для написання одного з розділів „Енциклопедії Голокосту", виданої англійською мовою та івритом у 1990 році. Загальновідомо, що провокація щодо звинувачень батальйону „Нахтіґаль" виникла під час виборчої компанії у Федеративній республіці Німеччини у 1959 році. Очевидно, нинішнє керівництво Російської Федерації вирішило „розкручувати" тему боротьби з українським націоналізмом з початком виборчої кампанії в Росії для приховування прорахунків у своїй внутрішній політиці.

...Улюбленою методою майстрів підривної антиукраїнської пропаґанди є намагання виставити українських націоналістів як союзників німецьких фашистів, „забуваючи" при цьому про Пакт Молотова-Ріббентропа. З цією метою КҐБ СРСР виготовлялися і досі фабрикуються спецслужбами Росії різноманітні „документи". Оскільки у 1945 році до рук росіян потрапили тисячі тонн різноманітних німецьких архівів, чистих бланків, печаток і штампів, робити фальшивки, а потім розповсюджувати по світу за допомогою платної аґентури, або прихильників комуністичної ідеї, нетяжко. Ми переконані, що саме такими „документами" послуговувалися ініціятори т. зв. „справи Дем'янюка" і в наш час оперують „викривачі фашиста Шухевича".

...Звертаємося до Вас, Вікторе Андрійовичу, з проханням доручити Службі безпеки Україні та іншим органам державної влади дати належну оцінку і присікти підривні дії чужоземних держав та міжнародних громадських організацій, які через російські і російськомовні засоби інформації, шляхом фальсифікацій, організовують чергову кампанію проти українського визвольного руху. Йдеться про втручання у внутрішні справи України, врешті і про безпеку держави, і реаґування громадськости у цьому випадку явно недостатньо.

...Просимо Вас доручити Службі безпеки України та Українському інституту національної пам'яті отримати в єрусалимському меморіяльному комплексі „Яд-Вашем" заявлені ним матеріяли стосовно Р. Шухевича для ознайомлення і доведення їх фальсифікації українськими криміналістами.

Просимо Вас доручити Кабінету міністрів України розробити і впровадити у 2008 році „Державну програму патріотичного виховання і навчання громадян України", в якій передбачити висвітлення і донесення до кожного громадянина України правди про український національно-визвольний рух XX ст., зокрема про боротьбу Української Повстанської Армії та Організації Українських Націоналістів за свободу й незалежність українського народу з тим, щоб припинити будь-які брудні інсинуації та маніпуляції громадською свідомістю в цьому питанні.

(Звернення прийнято на засіданні Ради Товариства, 18 грудня 2007 року).

Присвоєння дипломатичного ранґу

КИЇВ. – Указом Президента України Віктора Ющенка від 27 грудня заступникові директора Департаменту консульської служби Міністерства закордонних справ України Сергієві Погорельцеву, який донедавна був Генеральним консулом України в Ню-Йорку, присвоєно дипломатичний ранґ Надзвичайного і повноважного Посланника першої кляси. (*Прес-служба Президента України)*

В новому році - нова Україна?

Звісна річ, усі ми сподіваємося на це – мусить же вона ступити рішучий крок у бік новизни, й то однозначно позитивної, жаданої для усіх її громадян, у бік політичної стабільности і економічного піднесення, мусить, як пообіцяла Юлія Тимошенко ще перед позачерговими парляментськими виборами, „прорватися" до вищих, якісніших рівнів усього суспільного буття, принаймні мусить вирватися з зачарованого кола, в якому її дотепер втримували і недосконале законодавство, і та прикра обставина, що й добрих законів мало хто там дотримувався, а найбільше – те, що саму владу українські політики чомусь вважають великим особистим щастям, а не тяжким щоденним обов'язком перед країною, народом і власною совістю.

Ці сподівання й тримають нас на світі, українців поза Україною, це ж наш вічний сон: щоб ми прокинулися, а Україна вже така прекрасна! І ми пакуємо валізи і замовляємо квитки на літаки, і летимо, летимо! Бо нащо нам Америки та Канади, нащо Европи та Австралії, Еспанії та Арґентини, якщо в наших душах кожен найзаповітніший курточок заповнений українським змістом і духом?

А тим часом з самої України долинають скептичні прогнози: мовляв, Новий рік – це ж цілком умовна межа, ніяких змін вона сама по собі не ґарантує, існує така вперта річ, як інерція, отож і рухатиметься українське суспільство, як і дотепер, тими самими тернистими стежками, котрі дуже тяжко буде звести в один переконливий для всіх, для всіх прийнятний, справді стратегічний шлях розвитку. І ще така підстава для скепсису: при владі на горі – ті ж самі обличчя, то як же можна чекати чогось принципово нового?

А таки можна! Бо, по-перше, Бог дав людині здатність перероджуватися, здатність раптом відчути за спиною крила. Згадаймо лише історію апостола Павла! А по-друге, іноді людина змінює обставини довкола себе, але іноді обставини змінюють її. Ілюстрацією до першого варіянту, передбачаємо, послужить молодий, та ранній Арсеній Яценюк, політик вельми далекоглядний і надзвичайно чутливий на різні нюанси – він, швидше за все, таки вдихне в український парляментаризм нову якість. Другий варіянт пов'язаний з особою недавньої активної „реґіоналки" Раїси Богатирьової, яку Президент Віктор Ющенко призначив на надзвичайно відповідальну посаду Секретаря Ради національної безпеки і оборони. Дуже можливо, що помиляться ті експерти і коментатори, котрі це призначення вважають помилкою, а навіть „інтриґанством", бо В. Ющенко, на їхню думку, повинен був публічно порадитися і з демократичною більшістю у Верховній Раді, і з усім народом: так і так, це я роблю зі святою метою врівноважити і стабілізувати політичну ситуацію в країні. Може, й так, може, й повинен був, але коли ситуацію справді буде врівноважено і стабілізовано, то недосконала форма досягнення доброго змісту якось уже проститься йому. Добрий зміст полягає вже в тому, що Партія Реґіонів не змогла спонукати Р. Богатирьову відмовитися від цього призначення, а це означає, що там почався внутрішній розкол, і як би Віктор Янукович не казився у своєму „тіньовому уряді", як би не хотів захитати прем'єрське крісло під Ю. Тимошенко, його політична сила вже не може виступати сконсолідованою і одностайною опозицією.

Оцього ми передусім і бажаємо українським державним діячам – законодавцям, членам уряду і особисто Президентові: щоб у новому році Бог обдарував їх щастям-здоров'ям, але також і новим розумінням життя і державницької діяльности – розумінням, що є набагато вищі, незрівняно вищі цінності, ніж влада і багатство. І вони, ці неминущі, вічні цінності, зовсім близько. Тільки треба, аби кожен політик, від депутата до Президента, взяв свою голову в руки і подумав, що його дітям, внукам і правнукам не так будуть потрібні маєтки і гроші, як те, щоб їх оточувала здорова, світла моральна атмосфера. І зайве доводити, що атмосфера майбутнього твориться тепер, сьогодні.

З вірою в нову Україну вступаємо в 2008 рік.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@att.net Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

СІЧЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Заповіт Володимира Сосюри

6 січня 1898 року, тобто 110 років тому, народився Володимир Сосюра. За світовідчуванням – яскраво український поет, бо глибоко ліричний, пісенно-сентиментальний, зажурено-світлий, пристрасний і щирий. З його віршів ллється така ніжність, таке сердечне почуття, така мелодійність і така людяність, що їх неможливо читати без крайнього зворушення. Значить, має наш народ у собі щось таке, що здатне надихнути, піднести над буденністю, запліднити душу навіть тієї людини, в жилах якої не текло й краплі української крови. Адже полум'яний український поет-патріот В. Сосюра – син батька-француза і матері-угорки.

Як усі поети від Бога, мав він нелегку долю. Може, була б вона навіть менш драматичною, якби радянський режим відразу вирішив обійтися без його таланту, як обійшовся без десятків репресованих майстрів слова в Україні, бо офіційне визнання неминуче означало наругу над творчістю, брутальне втискування її в прокрустове ложе „соціялістичного реалізму", а в результаті – трагічне роздвоєння особистости і дві абсолютно різні біографії: мітологізована – для шкільних підручників і справжня, майже нікому не відома біографія творчих мук.

Певна річ, визнання з боку влади було лукаве, фарисейське. В. Сосюрі весь час нагадували його добровільну службу в Армії Української Народної Республіки, весь час тримали над його головою сокиру – під нею він змушений був писати і щось таке, що було чуже його душі і розумові, але зате зберігало життя. Та дар Божий був у ньому завеликий, щоб співати пеани антиукраїнській системі. Нестримним вулканом проривалася любов до України, до її неповторности в людському просторі, до її безсмертної краси. Ці рядки сколихнули українським світом:

Любіть Україну, як сонце любіть,
як вітер, і трави, і води,
в годину щасливу і радісну мить,
любіть у годину негоди...
Любіть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,
красу її вічно живу і нову,
і мову її солов'їну...

Почалося несамовите цькування, безпосереднє і таємне, єзуїтське – через переслідування родини. Опинилася в Сибіру дружина поета, Марія, а його самого сталінські кати довели до „психушки". Та поетичний дар В. Сосюри й тоді залишався недосяжним для наглядачів московської тюрми народів. Поетової слави вже ніхто не міг ні відібрати, ні похитнути – його вірші ставали піснями („... коли потяг у даль загуркоче, пригадаються знову мені дзвін гітари у місячні ночі, поцілунки й жоржини сумні..."), його поема „Червона зима", збірки „Сніги", „Червоні троянди", віршовані романи сонячними промінчиками пронизували темну ніч сталінізму. Створив він немало – понад пів сотні книжок, дуже різних за жанрами, за настроєм і провідними думками, але всі – з гарячою синівською любов'ю до України. Життя то піднімало його, то кидало у вуличне болото, а серце горіло все тим самим полум'ям, ясним і рівним, дарма, що його тодішнє довкілля не добачало цього й не могло оцінити належним чином. Багато говорить про В. Сосюру один цей факт з його творчої біографії: від 1920-их років і до кінця життя він працював над поемою „Мазепа", прагнучи повернути Україні спотворений московською історіографією автентичний образ гетьмана-патріота. Ось пару строф з „Ліричного відступу" з цієї поеми:

Ходою гнівною блукаю
В своїм краю чужинцем я,
Пожаром очі застилає
Мені трагедія твоя.
Німій, одуреній, забитій,
Невже не встать тобі від ран?
Москві та Речі Посполитій
Тебе жбурнув колись Богдан,
А потім хтів тобі Мазепа
Від серця щирого добра,
Його ж ти зрадила і степом
Пішла рабинею Петра...

Як радісно усвідомлювати, що наша Україна – батьківщина таких прекрасних поетів, і також те, що вона шанує їх. Ось до 110-річчя від народження Володимира Сосюри Національний банк України найближчими тижнями пустить в обіг двогривневу монету з портретом поета. Це добре, та ще було б краще, якби українці частіше тримали в своїх руках збірки його віршів.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Україна – від Сяну до Кубані

Українці не повинні забувати, що є велика частина української землі, окупована нашим північним сусідом – Росією. Це Кубань. Ця земля була складовою частиною України за часів Великого князя київського Володимира. Він обороняв східні кордони своєї держави від половців.

Кубань лежить між Озівським морем і горами Кавказу. Назва цієї території походить від назви ріки Кубань, яка тече в цій провінції. У XVII ст. велика частина козаків з Січі переселилася на Кубань. Тут живе близько 12 млн. українців. Щоправда, вони формально русифіковані, але кожний почувається українцем. Для цих людей Київ є багато ближчий від Москви.

Люди у селах говорять українською мовою. На Кубані немає жодної української школи чи культурного центру, бібліотеки чи клюбу. Але через Озівське море на Кубань віє вітер свободи і добробуту з України. Це дає цим кубанцям надію, що їх визволять з російської неволі. І сповниться стародавнє прислів'я: „Україна – від ріки Сян до гір Кавказу".

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Час перейти з печер до електроніки

Колись давно люди порозумівалися малюнками, зображуючи у печерах мамонтів, биків і оленів. Тепер українська бібліотека в Москві служить добрій справі, як засіб зв'язку української місцевої громади з батьківщиною, з українською мовою, з нашим спільним минулим, сучасним і майбутнім. Ця бібліотека виконує потрібну функцію, добротливо впливаючи на самопочуття української громади, а також служить добрим українсько-російським взаєминам.

Однак, дехто в Росії ще прагне переслідування усього, що зветься українським. Часи Емського указу пригадуються, ніби це вчора було. Давайте перейдемо від печер до сучасних комп'ютерів, які дають можливість досягнути всього і всюди, що надавалося б знати з комп'ютерних дисків в Україні чи навіть з-за океану.

Нехай кожний читає Миколу Міхновського, Дмитра Донцова, Михайла Грушевського, Миколу Хвильового та інших, а також „Свободу". А хто з цим не погоджується, нехай і далі малює биків і оленів на стінах печер. А що буде, коли українська влада почне в подібний спосіб ставитися со російськомовної громади України?

Д-р Василь Рождественський,
Вудгевен, Мишиґен

Щирі вітання від читачів „Свободи"

Напередодні свят до редакції тижневика надійшло чимало від вітань від читачів „Свободи" з США, Канади, України, інших держав. Потік вітань ще не вичерпався, але ми подаємо перелік тих, які надійшли в грудні. Єпископ Роберт з Української католицької епархії свщм. Йосафата у Пармі, Огайо, пише: „Нехай святкування Різдва Христового буде сповнене радістю, а наше молитовне життя скріплене у нашій подорожі до Отця. У цей святий день Різдва Христового вітаю всіх наших вірних, благословення Господнє на вас, Його благодаттю і чоловіколюбством нині і повсякчас і на віки віків". Також Митрополит Константин і Архиєпископ Антоній з Української Православної Церкви в США у святковій картці вітають редакцію і громаду з святами.

Міністер закордонних справ України Володимир Огризко у своєму вітанні пише: „Ми вдячні закордонним українцям за активну підтримку нашої держави на цьому шляху, за самовіддану працю на благо України, утвердження її позитивного образу в світі. Хотів би запевнити вас, що підтримка закордонних українців, сприяння збереженню рідної мови та культури, задоволенню освітніх, інформаційних та інших потреб громад українців у світі й надалі залишатиметься одним із важливих зовнішньополітичних пріоритетів нашої держави".

„З нагоди Різдвяних свят та Нового року Український Вільний Університет в Мюнхені щиро вітає багаточисельну авдиторію Ваших прихильників та працівників редакції особисто і бажає міцного здоров'я та сповнення всіх задумів", – пише ректор УВУ Іван Мигул.

Надійшли вітання з України від відділу інформації та зовнішніх зв'язків Українського Католицького університету зі Львова, директора Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою Ірини Клюковської зі Львова, голови „Просвіти" у Запоріжжі Тараса Шевченка, Миколи Занька з села Воскресенівки на Харківщині, Клавдії Мірецької з Дніпропетровська (вона дякує також за допомогу створеному нею Центру української культури Сестрицтву св. Ольги, Тетяні Ясінській, Василеві Кецові, Дмитрові Мельникові).

Вітають нас також Об'єднання українців Росії, Федеральна національно-культурна автономія українців Росії, громадські організації „Українці Москви" і „Громада". З Буенос-Айресу, Арґентина, шле вітання Михайло Василик, з Канади – Канадський інститут украрїнських студій, з Англії – Володимир Луців. Надіслали вітання з США – Представництво авіокомпанії „Аеросвіт", Асоціяція вихідців з України (Ню-Йорк), Українська федеральна кредитна спілка з Рочестеру, Ню-Йорк, Федір Швець з Каліфорнії, Марія Вишневська з Чикаґо, Надія і Ґуґо Гінтони, Марія Чичула. Дякуємо!

Про Державний гимн України

Шановний д-р О. Онишкевич писав в „Свободі" (ч. 49) що слово „вороги прокляті" надто брутальне. В першу чергу, ми завжди мали і ще маємо ворогів не тільки з півночі, ми мали їх з усіх сторін: „вороги прокляті" організували Голодомор. Вони приїхали з Америки організовувати владу СРСР, вони в 1945 році на конференції в Криму віддали Сталінові Україну. Це – та „п'ята колона", котра ще й далі працює в Україні.

На мою думку, слово „прокляті" ще й досить лагідне. Український народ завжди був лагідний та довіряв нашим ворогам. Саме тому Україна була сотні років поневоленою.

Саме слово „прокляті" принесли нам російські „батюшки" і царі їхньою клятьбою на наших церковних та провідних мужів, героїв України. Шкодую, що немає якогось гіршого слова, щоб підходило до ритму гимну України.

Стефан Палилик,
Ґлен-Спей, Ню-Йорк

Отже, про гимн України. Багато хто має власну ориґінальну думку про „конкретні місця" тексту. Більше того, скажемо: чи може бути нині аж так актуальним в конкретностях, а надто – лінґвістичних, стилістичних, текст, укладений в позаминулому столітті? Природно, що деякі „конкретності" його вже давно звучать архаїзмами.

Я гордилася тим, що вищий орган законодавчої влади Незалежної України затвердив для державного гимну текст Павла Чубинського та музику Михайла Вербицького. У цьому – вияв нашої пошани до тієї післяшевченківської пори нашого Відродження, турботи про неперервну національну пам'ять, зв'язок поколінь, завдяки якому і утримується українство.

Я мала б ще з десяток зауважень до тексту (і до висловлених „поправок"). Скажімо, чи у виразі „вороги з півночі" хтось не міг би побачити білорусів, прибалтів? Або: „ні слава, ні воля" – доречніше, але то вже множина, то належить сказати „не вмерли". Ще б закинула щодо заклику „до бою кривавого": якщо від Сяну, то чому не до Кавказу, адже Кубань – всуціль українська... І як тоді запишемо авторство відредагованого тексту Чубинського-Палилика-Оришкевича? То не поминімо і Ремінецької! Тим більше – не спитаємо вже у автора дозволу на корективи, а належить! Я з задоволенням співала б „Вже воскресла Україна!"

Очевидно, що нащадки наші ще більше відчують анахронізми у тексті Державного гимну, та напевно ж не перелицюють ориґінал, а укладуть новий, відповідний та суголосний часові. Талантів не забракне, сподіваюся. Але хай би довше звучали слова ориґіналу – якраз заради неперервності пам'яті народної.

А до того часу текст гимну, затверджений Верховною Радою, має виконуватися у первинному варіянті. І наша поетична самодіяльність у даному випадку ні до чого.

Марія Ремінецька,
Ворен, Мишиґен

Я погоджуюся з Стефаном Палиликом, який в листі до „Свободи" пише: „Саме тепер є час, щоб змінити в українському гимні слова наші вороженьки", бо вони звучать дуже лагідно". Наш сьогоденний гимн дискримінує матерів і дочок, бо два рази згадує слова „браття". Ліпше було б, щоб „браття" було замінене на „українці". Прикметник „молодії" після слова „браття" є також дискримінацією віку. „Душу, тіло ми положим" – умервлення тіла для України я розумію, але ми, як християнська нація, не повинні ставити душу на той самий жертівник, бо душа, яка така, належить Богові. Слово „сторонці" – цей „новорозбещенізм" понижує наш земельний, український простір.

Нам потрібний новий гимн з відповідною бравурною лірикою і музикою, яка б у парі з лірикою „воскресила" мертві душі нащадків козацького роду.

Іван Яців,
Торонто, Канада

Пшениця-кутя на моїм столі

Дякую за те, що рідною мовою Ви так вміло пересилаєте нам „ваші думки – як тяжко було б без цього нам „сеньйорам", що вже понад 50 літ ми читаємо „Свободу".

В насильствах світу вся моя душа
сухою стала, мов скошена трава...
Та, як надходять свята Різдвяні,
враз оживають спомини ясні.
Беруть на крила мрій у давнину,
до кам'яних часів, пращурів моїх...
Пшениця-кутя на моїм столі.
Лучиться віра, з двотисячних літ:
Немовля прийшло, щоб спасти ввесь світ.
Здається, чую цей янгольський спів
Із Вифлеєму... із рідних степів.
З гір і долин, з Карпатських полонин:
„Слава на небі, а на землі мир"
Як дуже миру прагнемо ми всі,
Чи запанує мир на цій землі?
Запорошена наскрізь душа
Світовим пилом... нараз ожива:
За колядою віримо в цей час,
Що прийде мир, цей Божий мир до нас!

Ярина-Зоряна Гуцал,
Мепл-Ґров, Мінесота

Шановні читачі! У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи", просимо подавати повністю перші імена та прізвища згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону.

Редакція

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу



Клавдія та Каролина Веловські, доні Бернадети і Томаша Веловських з Олд-Бріджу, Ню-Джерзі, – нові члени 234-го Відділу УНСоюзу. Своїх дівчаток забезпечили батьки.



Лив-Нікола Містер, доня Андреї-Тетяни та Стефана Містерів з Леонії, Ню-Джерзі, – нова і наймолодша членка 450-го Пластового Відділи УНСоюзу. Свою внучку забезпечила бабуся Ольга Дигдалевич-дела Кава.



Данило Драґан (праворуч), син Діяни та Остапа Драґанів з Метачену, Ню-Джерзі, разом з татом Остапом стали новими членами 234-го Відділу УНоюзу. Свого сина забезпечили батьки.

Тут має бути фотографія Вашої дитини – нового члена УНСоюзу

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Завжди актуальний Олег Ольжич



На конференції промовляє Посол України в ООН Юрій Сергеєв, в президії – д-р Любомир Винар.

НЮ-ЙОРК. – Минулий рік, як відомо, був роком Олега Ольжича. Його 100-літній ювілей широко відзначили в Україні і діяспорі. Одним із завершальних заходів по цей бік океану була ювілейна наукова конференція в Ню-Йорку. Її провели 2 грудня Світова Наукова Рада при СКУ, Українська Вільна Академія Наук (УВАН) у США, Українське Історичне Товариство, Українська американська асоціяція університетських професорів та Наукове Товариство Шевченка в Америці.

Було прочитано три наукові доповіді: „Олег Кандиба-Ольжич на тлі ідеології міжвоєнної доби“ (доктор історичних наук Анна Процик), „Наукова діяльність д-ра Олега Кандиби“ (доктор історичних наук Любомир Винар) та „Поетична спадщина О. Ольжича“ (доктор філологічних наук Ася Гумецька). Додали цікавих інформації до цих тем виступи президента УВАН д-ра Альберта Кіпи, члена НТШ д-ра Василя Махна та гостя конференції Посла України в ООН Юрія Сергеєва. Основні доповіді будуть повністю надруковані в журналі „Український історик“.

Конференція доручила Послу Ю. Сєргеєву і отримала його згоду звернутись до Посла Німеччини в ООН з проханням представити українським вченим архіви концтабору „Саксенгавзен“, де був замучений О. Ольжич.

О.Ольжич є одним з найяскравіших авторів теорії українського націоналізму, зокрема в царині культурної політики. Його публіцистичні твори актуальні і сьогодні. Серед них особливо виділяється своєю злободенністю стаття „Дух Руїни. По сторінках історії“.

Як на мене, вона б мала стати букварем, настільною книгою для всіх українців, в тому числі для сучасних політиків. Видавництво „Смолоскип“ опублікувало цю статтю в 2007 році окремою брошурою з передмовою Осипа Зінкевича та післямовою відомого культуролога Івана Дзюби, який назвав цю працю О. Ольжича полум’яним маніфестом.

„ Вся історіяУкраїни, – робить висновок О. Ольжич, – це боротьба двох сил: конструктивної, що скупчує українську потугу, і руїнної, що розпорошує її у взаємному самопожиранні та несе розбиття і розлад, а вслід за цим завжди йшло панування чужинців над Україною“.

Під час ювілейної наукової конференції в УВАН найбільше надихнув мене виступ Посла України в ООН Ю. Сєргеєва. Він сказав: „У мене таке враження, що перед кожною виборчою компанією треба друкувати „Дух руїни“ і проводити масові читання в університетах. Щоб люди зрозуміли, що ми самі собі вороги тоді, коли в нас прокидається контроверсійність, а єдність кудись щезає. Замість того, щоб творити націю, українці протягом століть самі собі шкодять. Сьогодні ми бачимо, як складно формується український політикум, як гординя заповнює політичний простір і політиків більше цікавить влада, ніж буття держави... Ольжич потрібен нам сьогодні, щоб виховувати у молоді дух консолідації“.

„...Тема руїни та її науки, тема громадянської позиції українця, тема, до якої звернувся Олег Ольжич у своєму полум’яному маніфесті, залишається актуальною і для нашої політичної думки, і для буденного самопочуття: дійсність не залишає місця для спокою. Тож читаймо Ольжича й інших наших мислителів“, – закликає нас І. Дзюба, один з наших моральних та інтелектуальних авторитетів. Прислухаймося до цих його слів.

Лідія Корсун

Примітка редакції:
Про конференцію написав до „Свободи“ також д-р Олександер Домбровський, який зауважує, що в дискусії взяли участь д-р Наталя Пазуняк, Люба Чайковська, д-р Олександер Домбровський, Сергій Панько прочитав вірш Асі Гумецької, а Василь Махно виголосив заключне слово.

Презентація компакт-диску „Галичаночка“

ВОРЕН, Мишиґен. – 25 листопада в Українському культурному центрі відбулась презентація компакт-диску „Галичаночка“, створеного співачкою Олею Яловенко – членкою молодіжної організації МУР („Молоді українці – разом“).

Ведуча Руслана Проонко – член управи „Нова хвиля“, союзянка 129-го відділу СУА, відкрила імпрезу вшануванням пам’яті жертв українського Голодомору–геноциду 1932-1933 років хвилиною мовчання. Вона представила О. Яловенко – молоду талановиту співачку, учасницю та неодноразову переможницю міжнародних і всеукраїнських конкурсів. Пісні у її виконанні лунали на різних імпрезах в околицях Дітройту та Клівленду, а 26 листопада 2006 року за підтримки МУР, 21-го відділу СУА, „Нової хвилі“ та УКЦентру відбувся її сольний благодійний концерт. Весь дохід з нього переданий на будівництво Патріяршого собору в Києві.

Приїхала О. Яловенко з Івано-Франківська. Піснями захоплювалась з дитинства, розвинути цей вроджений дар допомагала мати, вчителька музики. Після школи О. Яловенко вступила в Інститут мистецтв Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника за спеціяльністю – клясичний вокал. А в 2006 році разом з батьками вона переїжджає до США, тут продовжує навчання. Перебуваючи у 2007 році в Україні, брала участь у восьми концертах: під час прощі в Гошеві, у форумі „Молодь-Церква-Україна“, відкритті пам’ятника Степану Бандері в селі Микитинці та в ряді інших, презентувала свій сольний концерт „Мій краю родимий, земля калинова“ в Івано-Франківську, записала свій перший компакт-диск „Галичаночка“.

Привітати О. Яловенко приїхала Заслужена артистка України Лілія Остапенко, композитор, співачка та педагог. Вона майстерно виконала декілька пісень. Приємною несподіванкою на презентації був виступ Ігоря Гниди з Клівленду (колишній студент Львівської консерваторії), з яким О. Яловенко брала участь у концерті на честь ювілею церкви в присутності Патріярха Філарета та народного депутата України Петра Ющенка. І. Гнида зачарував публіку своїм тенором, виконавши декілька пісень. На закінчення концерту на сцену вийшли як виконавці, так і представники МУР, звернувшись до глядачів з закликом ставати членами їхньої організації.

З заключним словом виступила ведуча концерту Р. Проонко, подякувавши всім присутнім, а також тим, хто допоміг в організації концерту.

Особливу подяку вона висловила Володимирові Бачинському, стараннями якого ця презентація відбулася на високому рівні. Голосним „Многая літа“ на честь О. Яловенко і всіх присутніх завершилось ця пам’ятне свято.

Віра Крива

Дволикий Янус...

(Закінчення зі стор. 5)

викликав би чорну заздрість навіть у такого сумнозвісного майстра фальсифікацій, як Ґебельс. Автор, котрий називає себе істориком, заявляє, що візантійські брати „заснували єпископство або це зробили у 863 р. їхні учні“, але ж на той час вони не були єпископами, ба більше — не були висвячені навіть на звичайних священиків...

Маніпуляції шляхом навмисного замовчування загальновідомих фактів вбачаємо й у твердженні П.-Р. Маґочія, що „з кінця XVII-XVIII ст. поодинокі кириличні книги русинських авторів і для русинів друкувалися за межами Карпатської Русі — у Трнаві (нині Словаччина), Коложварі (нині Румунія), Відні (нині Австрія), Буді (Будапешт, нині Угорщина), Кошицях (нині Словаччина) тощо“ (с. 52). Адже саме під цим „тощо“ П.-Р. Маґочій приховав Львів, Острог, Київ та інші українські міста, звідки йшов основний потік друкованої продукції (наголошую – основний, часом в обхід різних урядових заборон), бо це суперечить його основній ідеї – обґрунтувати відрубність карпаторусинів від України.

Аби переконати читача, що для місцевої людності на південно-західних схилах Карпат українство несло лише лихо, автор „Народу нізвідки...“ формулює речення, яке хоч і хибує на брак формальної логіки, проте ідеально вписується у концепцію неорусинства канадського автора: „Політика українізації на Пряшівщині відбувалася приблизно в той самий час, коли греко-католицьку церкву було поставлено поза законом (1950), а землю було відібрано від русинських селян і об’єднано в колективні господарства“ (стор. 99).

Такі основні тези „Народу нізвідки. Ілюстрованої історії карпаторусинів“ П.-Р. Маґочія, на тлі яких украй несподіваною стала поява книжки цього ж автора „Історія України“, де автор вражає читача докорінно відмінною інтерпретацією історії українців на їхніх найзахідніших теренах. Так, на мапі „Совєтська Україна в 1945 році“ П.-Р. Маґочій українські „етнолінґвістичні землі“ на заході простягає щедрою рукою аж до Старої Любовні та Пряшева на території сучасної Словаччини (стор. 548), і ані словечка „про території, переважно заселені русинами“, про які так багато говорив у „Народі нізвідки...“.

Етнонім „карпаторусин“, який є основним на позначення автохтонної людності на теренах сучасного Закарпаття в ілюстрованій історії карпаторусинів, зовсім не фігурує в „Історії України“! Не знайде там читач і згадки про русинську мову. Подібно до студента-середняка, П.-Р. Маґочій в „Історії України“ чітко перелічує всі 12 сучасних слов’янських мов, жодним словом не обмовившись про русинську (див. стор. 25). Мало того, через сторінку автор слушно зауважує, що декотрі діялекти української мови, зокрема в Західній Україні, зформовані під сильним впливом польської та словацької мов.

Показово, але ще рік тому в ілюстрованій історії карпаторусинів канадський автор наявність численних запозичень із польської та словацької мов кваліфікує як специфічну рису лемківсько-русинського діялекту русинської мови, котра, на його думку, має два діялекти, „які поділяються на західню та східню групи“ (стор. 21).

Зміна ідеологічних пріоритетів (чи підвищення власного фахового рівня?) дала П.-Р. Маґочієві змогу відмовитися в „Історії України“ від стрижневої в його концепції неорусинства тези, що сучасне Закарпаття було охрещене щонайменше на 100 років раніше, ніж решта українських земель. В „Історії України“ він сумлінно перелічує численні версії, вірогідні й не дуже, про християнізацію українських земель Андрієм Первозваним, папою Климентом I та князем Аскольдом, що засвідчує константинопольський патріярх Фотій (стор. 76-77). У кожному разі про пріоритет християнізації карпаторусинів чи західньоукраїнців не знайдемо ні слова.

Якщо в „Ілюстрованій історії карпаторусинів“ автор скоромовкою згадує, що „лідери карпаторусинів зустрічалися між листопадом 1918 року і січнем 1919 року на різних національних радах, де закликали до об’єднання (Закарпаття. — Л.Б.) з Угорщиною, Росією, Україною або Чехословаччиною“ (стор. 71), то в „Історії України“ вже подається ціла низка переконливих фактів, котрі засвідчують одвічне прагнення закарпатців до життя в єдиній соборній Україні: „Коли Угорська республіка намагалася зберегти контроль над Закарпаттям, двоє місцевих лідерів вирушили до Галичини, де 3 січня 1919 року попросили допомоги від Західньоукраїнської Народної Республіки.

21 січня понад 1,200 русинів/українців зібралися в невеличкому місті Хуст, аби засвідчити свою готовність приєднатися до соборної України. Невелика частина Закарпаття — далека східня Гуцульщина — навіть проголосила незалежну Гуцульську республіку на початку січня та прийняла допомогу від Західньоукраїнської Народної Республіки. Гуцульській республіці вдалося проіснувати шість місяців, доки її не ліквідували румунські війська“ (стор. 444).

Таких прикладів псевдонаукової імпровізації, тобто цілковито відмінної оцінки чи інтерпретації певних історичних подій або реалій у двох книжках одного автора, дуже багато. Незважаючи на своє вкрай західнє походження та причетність до славних історичних шкіл, П.-Р. Маґочій, судячи з рецензованих книжок, продовжує традиції совєтських борзописців, які постійно „колєбались вмєстє с партієй“.

Шкода лише, що таке шановане видавництво, як „Критика“, в якому вийшла „Історія України“, не вважало за потрібне привернути увагу читача до методики історичних студій П.-Р. Маґочія, чим деї факто воно було втягнуто у пропаґанду цинічного конформізму промовтера псевдонаукового політичного проєкту — неорусинства.

(З дозволу автора, статтю передруковуємо, з незначними скроченнями, з київської газети „Дзеркало тижня“, з 29 вересня - 5 жовтня 2007 року).

Різдвяна зустріч Комітету допомоги Україні („Приятелі Руху“)



Учасники зустрічі в залі церкви св. Івана Хрестителя.



Виступає Адріян Бриттан.



Колядки співають Роман Цимбала (зліва) і о. Леонід Мальков.

НЮАРК, Ню-Джерзі. – 21 грудня в залі Української католицької церкви св. Івана Хрестителя відбулась Різдвяна зустріч членів і приятелів Комітету допомоги Україні („Приятелі Руху“).

Завданням комітету є допомога здібним національносвідомим студентам, діячам української культури, школам і видавництвам. У 2007 році надано стипендії 16 студентам через видавництво „Смолоскип“ на 10 тис. дол. (проф. Юрій Савчук, Тетяна Денис, О. Рицар, Тетяна Дзіман отримали додатково 3.85 тис. дол.). Фінансова допомога письменникам, діячам української культури становила 3.1 тис. дол. На передплату української преси для шкіл і бібліотек витрачено 2.2 тис. дол. На видання книжки Михайла Ялового, розстріляного в 1937 році, в серії „Розстріляне Відродження“ (видавництво „Смолоскип“) переказано 6.6 тис. дол.

Придбали комп'ютери для Люботина і Чернівців за 1.76 тис. дол., на видання альманаху „Україна на Камчатці“ дали 300 дол. Дотація на виготовлення фільму „Помаранчева революція“ становила 1 тис. дол. Допомога сиротинцям у Бориславі, Одесі, Яблунові, Харкові, Севастополі сягнула 2.8 тис. дол. Також з фінансовою допомогою комітету було видано книжки Галини Могильницької „Літос“ (видавництво „Українська ідея“), „Казка про українську мову“, п'ятий том публіцистичної спадщини В'ячеслава Чорновола, „Пастирські послання“ Митрополита Андрея Шептицького. Комітет надав допомогу Острозькій академії (на зустрічі зачитано подяку від ректора академії Ігоря Пасічника) і Львівському університетові „Ставропігіон“ (по 5 тис. дол.), допоміг в спорудженні православної церкви Київського патріярхату в селі Токарівці на Київщині.

Учасників вечора привітав голова комітету Роман Ричок, перед ними виступили соліст Роман Цимбала, скрипаль Адріян Бриттан, поет-гуморист Степан Герилів.

Л. Хм.

Українці в Арґентині відзначили 65-річчя 1-ої дивізії УНА

БУЕНОС-АЙРЕС, Арґентина. – 30 листопад-1 грудня відбувся XVII Конґрес українців в Арґентині. Українська центральна репрезентація (УЦР) Арґентини була 60 років тому співзасновницею СКВУ – Світового Конґресу Вільних Українців. Підготуванням конґресових нарад займалася президія Головної ради, зокрема її голова – Архиєпископ Юрій Данилишин. Обрано нові керівні органи УЦР, управу якої очолив Євген Юзва, а президію Головної ради – д-р Марія Зінько.

Президія УЦР з нагоди 65-річчя від створення 1-ої Дивізії УНА запропонувала конґресові визнати Братство 1-ої Дивізії УНА почесним членом УЦР, а дивізійникам вручити відповідні дипломи й нагороди. В Арґентині живе сім колишніх вояків дивізії: Степан Тауридзький, Осип Ткачук, Іван Сверлик, Іван Жибак, Іван Якимець, д-р Михайло Василик й Архиєпикоп Юр Шульмінський. Делеґат Пласту д-р Андрій Василик зачитав коротку історію дивізії, нагороди у вигляді посріблених тарілок й дипломів вручав дивізійникам Посол України Олександер Никоненко.

Після закінчення було виконано на скрипці кілька уривків клясичної музики, в'язанку народних мелодій, а на закінчення – дивізійний марш „Дивізіє, ти наша мати“.

Михайло Василик


EQUAL HOUSING
OPPORTUNITY

Відзначили 50-ліття парафії



Діти з парафії на ювілейному бенкеті співають написану до святкування 50-річчя пісню.



Митрополит Стефан Сорока благословить парафіян.

ГІЛСАЙД, Ню-Джерзі.– Українська католицька парафія Непорочного Зачаття 14 жовтня святкувала своє 50-річчя. Святкування офіційно розпочалося Службою Божою, що її відправив Митрополит Стефан Сорока в сослуженні отців: Йосифа Шупи – пароха церкви в Гілсайді та Елізабеті, Ню-Джерзі, Андрія Рабія з Філядельфії, Тадеуша Кравчука з Мавнт-Кармелу у Пенсильванії, Леонарда Ратушняка з Вініпеґу, Канада, Василя Владики з Картерету, Ню-Джерзі, Дмитра Дністряна з Нюарку, Ню-Джерзі, та Венатіо Фернандо з місцевої Римо-католицької парафії Царя Христа.

Після Богослужби відбувся ювілейний бенкет в „Ґалопінґ Гіл Ін" в Юніоні, Ню-Джерзі, з відповідною святковою програмою.

Крім того, Френк Діо, член міської ради Гілсайду, прочитав проклямацію, котрою управа міста проголосила 14 жовтня „Днем Української католицької церкви Непорочного Зачаття в Гілсайді".

Йосиф Шатинський



Ансамбль „Іскра" виконує традиційного „Гопака".

Церкві „Благодать" виповнилося 15 років

РЕНТОН, Вашинґтон. – Українська громада „Благодать" християн віри євангельської була заснована в 1992 році і діяла в орендованому приміщенні американської церкви. Пастором церкви був обраний Степан Касянюк. У 1994 році громада перебралася у Кент і проводила свої служіння в американській церкві Асамблеї Божої.

В кінці 1994 року приїхав з України Єпископ Р. Білас, який багато зробив для досягнення єдности віруючих-еміґрантів. Церква зростала. Виникла потреба власного приміщення і у 1997 році вдалося його придбати, відремонтувати. Вже у 1998 році відбулося освячення Дому молитви церкви „Благодать" у Кенті. Наступні роки були найбільш успішними і благословенними. Церква почала швидко зростати. Тільки у 1999 році до церкви приєдналось 153 члени. Громада поповнювалася обдарованими служителями, співаками, вчителями, проповідниками.

У 2001 році громада обрала Олега Пинду другим пастором, а Петра Рибнікова – третім пастором, С. Касянюка затвердила старшим пастором церкви. В зв'язку з ростом церкви виникла потреба більшого і зручнішого приміщення, тому керівництво церкви кілька років займалося цим питанням. Були різні варіянти, аж у 2004 році у Рентоні вдалось придбати приміщення, яке у 1992

(Закінчення на стор. 14)



Співає хор церкви „Благодать".

Церкві „Благодать“...

(Закінчення зі стор. 13)

році вже наймала церква. Майже півтора року брати і сестри наполегливо працювали під час ремонту приміщення, занедбаного попередніми власниками.

Тепер церква нараховує 755 членів, які поділені на чотири пасторські групи – по три осередки в кожній. Ними опікуються диякони церкви. В церкві несуть служіння три пастори, три пресвітери, два євангелисти, 12 дияконів, три хори, кілька співочих та музичних груп.

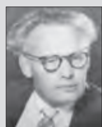
У церкві працює Недільна школа, місіонерський та євангелізаційні відділи, є інші служіння. на базі церкви успішно діє Український громадський центр, який надає багато різноманітних послуг не тільки українцям, але й представникам інших національностей. Діє „Рідна школа“, де діти мають змогу не тільки вивчати материнську мову, але й історію, культуру та звичаї українського народу.

На святі громаду вітали Єпископи Михайло Паночко з України, Віктор Прохор і Петро Саєнко з Америки. Виступили сімейне тріо пастора Джорджа Давидюка, солістка Світлана Торовита, співочі гуртки „Білі крила“ та „Елей“, молодіжний хор церкви.

Степан Касянюк



Громада на святі 15-річчя церкви „Благодать“.



Вісті Фундації імені Івана Багряного

Січень 2008 р., ч. 89

Про державні мови в Україні, Індії і Австралії

Після обрання Президентом України Віктора Ющенка, голова Спілки письменників України та депутат Верховної Ради Володимир Яворівський відновив свої двадцятихвилинні радіопрограми „На Майдані". Їх можна чути по всій Україні. Після кожної програми він отримує тисячі листів від осіб, які з його думками згоджуються, й від тих, які його критикують та лають. Особи з східних та центральних земель України переважно пишуть російською мовою, тужать за Радянським Союзом, домагаються російської мови як другої державної, чи лише російської. В. Яворівський багато таких листів читає у своїх радіопрограмах, а деякі з них вміщує в „Літературнрій Україні" під назвою „На Майдані".

Нижче подаємо листа до Володимира Яворівського від члена Фундації ім. Івана Багряного з Мельбурну в Австралії, від Лесі Богуславець, дочки Дмитра Нитченка – відомого літератора.

„Пишу цього листа, як відповідь на лист Віри Голубенко з Дніпропетровська, який був надрукований в „Літературній Україні". Вона обурюється, що сякі-такі українці не хочуть другої (російської) державної мови. Я й подумала, яка начитана, культурна і патріотична людина! Обізнана з історією своєї та інших країн. Ось я живу в Австралії майже 60 років і не знала, що тут аж п'ять державних мов! А В. Голубенко знає! Певно, вона все те „знання" із пальця висмоктала. Кажуть, папір все витримає! А як же інакше? Досі в Австралії була і є одна державна мова – англійська!

А яке у В. Голубенко знання з історії! Дух забиває! Цитую: „Між народом України і Росії ніколи не було непорозуміння". Мені соромно таке читати. А логіка яка! Раз царі душили нашу мову і народ століттями, а радянська система продовжувала знищувати нас голодоморами і сибірами, щоб прищепити нам „любов" до їхньої мови, то чому ж ті українці і досі не скорилися? Чому не дякують за таке „піклування". Та вся наша кривава історія вимагає „любови" до другої державної мови!

Ось я дивлюсь і слухаю телебачення з Росії. Показують виступи у їхньому парляменті. І якою ви думаєте вони мовою говорять? Вгадали! Бо ж Росія – це велика імперія, де живе багато національностей. А скільки там українців! Навіть в уряді. І скільки церков, шкіл, театрів, газет, журналів, книжок, теле і радіопрограм! І теж звісно, якою мовою! Бо всі благоденствують. Хай би спробували інакше! А ось В. Голубенко згадує парлямент України: „Часто чути, як у Верховній Раді якийсь депутат говорить російською мовою, а з залі якась некультурна депутатка викрикує „державною!". А далі це: „Це насильство, знущання, якого не повинно бути, якщо Україна справді демократична". Далі В. Голубенко повчає, що, мовляв, багато інших держав мають дві державні мови.

Як склалися умови тих держав – треба знати історію. Індію захопила англійська імперія. І двомовність є наслідком колонізації. Канаду намагались завоювати Англія і Франція. Всю територію захопити не змогли, мусили іти на компроміс. З тубільним населенням не воловодились, нищили, скільки могли. Російська імперія теж так робила з завойованими націями. Хотіла такої долі й українцям. Вбивали їх, вивозили. Так їх же багато, не змогли вивезти у Сибір всіх! Тому за радянських часів втокмачували нам: „какая разница", якою мовою говорите. І таки декому втокмачили.

Цікаво, що ця імперська політика стосується лише інших мов. До своєї в Росії зовсім інше ставлення. Уявляєте, коли б у російськім парляменті хтось виступив українською мовою?

Я б радила В. Голубенко поїхати у відпустку до Росії і там вимагати двомовности у тій державі. Нагадати їм їхню історію, братню любов, демократію і т. д. Та ще й написати листа на цю тему в їхній пресі. Це були б найкращі ліки від її істеричної і історичної хвороби".

Дякуємо!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви такі особи: 1,000 дол. – **Григорій Шмигуль;** 350 дол. – **Ніна Кальман** в пам'ять чоловіка Євгена Кальмана (з них – 100 дол. на видання книги про Голод 1933 року „Не підлягає забуттю"); 250 дол. – **Феодосія** і **Леонід Ліщини** в 10-ту річницю відходу в інший світ дорогого чоловіка і хресного батька Касіяна Ліщини; 200 дол. – **Іван Заворотний** для журналу „Березіль" в Харкові; 100 дол. – **Всеволод Шайдевич;** по 50 дол. – **Кузьма Плисюк** та **Володимир Корженівський.**

Для сиріт Дніпропетровщини склали пожертви: 500 дол. – **Зоряна** і **Володимир Могучі;** по 100 дол. – **Марія Андрусяк, Ніна Квашинська** та **Олександра Бонард;** 20 дол. – **Григорій Білоус.**

Управа Фундації щиро дякує **Гані** і **Ґені Прогній,** власникам компанії „The Prohny Group", за безкоштовний набір і друк Бюлетеню Фундації, ч. 29, та всім жертводавцям, й просить і далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, які звільнені від федерального податку США, щоб вона могла допомагати сиротам, академіям, пресовим органам, виданню вартісних книг, які так потрібні Україні, щоб зробити її українською.

Рівночасно Фундація щиро вітає працівників та читачів „Свободи", провід та членство УНСоюзу та членів, жертводавців і прихильників Фундації та її представників в Україні, весь український народ з святами Різдва Христового й Новим 2008 роком й бажає всім щастя, здоров'я і всього найкращого в Новому Році!

Долучіться до великої справи!



Будується Приміщення діяспорної бібліотеки й Музею національної слави.

Сама ідея створення Молодіжного національного центру у Миргороді на Полтавщині походить з реальних запитів приспаного більшовицькою імперією народу, який прокидається. Надто важко будується Центр, маленьке приміщення для діяспорної бібліотеки та омріяного Музею національної слави.

Надходження – книжкові і документальні – до центру продовжуються. Остання велика посилка з цінними книгами і документами надійшла з Фльориди від Володимира та Ганни Королів. У цій посилці переважно література про національно визвольні змагання українського народу. Дуже доречною виявилася надіслана книга Петра Мірчука (якраз напередодні 100-річчя з дня народження Головного командира УПА) – „Роман Шухевич (генерал Тарас Чупринка) – командир армії безсмертних".

Закликаю земляків, небайдужих до вирішення миргородської молодіжної проблеми, долучитися до будови Національного центру. Адреса: Анатолій Сазанський, вул. Ведмедівка, 55, Миргород, Полтавська обл., 37600 Ukraine.

Пожертви на добудову Молодіжного національного центру в Миргороді можна прислати також на адресу Фундації ім. Івана Багряного і вони будуть переслані за призначенням в Україну.

Анатолій Сазанський

Туман

Щоб оцей туман та сніги поїв.
Цей важкий туман, нерозгаданий.
Впав на груди піль, на печаль гаїв,
Впав на тихий сад, на обкрадений.
Срібні блиски рос, передзвони кос
В далині глухій увижаються,
Ластів'ячий крик і дівочий сміх.
І степи в шовках – у ногавицях!..
Гей, нема, нема.
Тут страшна зима.
Мла, відчай і сон над оселями.
Понад садом – крук,
понад степом – свист
І собачий брех понад селами.
Ні шовкових рос. Ні пісень нема.
Лиш одні сніги та липкий туман.
Впав на груди піль,
на печаль гаїв...
Щоб оцей туман та сніги поїв.

Іван Багряний
1946

Що означає ваше ім'я?

Чи знаєте ви, що значить ваше ім'я, яке вам дали батьки чи священики при хрещенні? Хресні імена давалися й даються не випадково, а на честь якогось святого.

У перші століття християнства римські імператори та інші володарі світу переслідували тих, хто вірував чи проповідував християнство. Їх кидали диким звірям, палили на вогні. Найперші християни були з Палестини, Греції та Риму. Через те багато наших імен походять з тих країн. Кожне ім'я можна перекласти українською мовою. Наприклад, Петро значить камінь, скеля, Павло – малий, Андрій – мужній та сильний, Іван – благодать, Федір – Божий дар, Данило – суддя, Олексій – помічник, Юрій – хлібороб, Василь – королівський, Антін – безцінний, Борис – борець, Євген – з шляхетного роду, Лука – світло, Микола – переможець, Пилип – любитель коней, Віктор – переможець, Наполеон – лев з лісу, Ной – спочинок, Григорій – сторож.

Жіночі ім'я: Олена – сонячне світло, Марія – кохана, Зоя – життя, Лідія – пустеля, Варвара – чужоземка, Раїса – легка, Катерина – чиста, Софія – мудрість, Христина – віруюча, Євгенія – шляхетна, Галина – світло, Ірина – мир, Юлія – кучерява, Надія – сподівання, Наталя – різдвяне дитя, Розалія – троянда, Теодора – Божий дар, Вікторія – перемога.

Дописи і листи до сторінки Фундації ім. Івана Багряного просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA

Сторінку редагує Олексій Коновал

Дискусія про українську пресу

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 11 грудня в Осередку праці НТШ і Релігійного товариства св. Софії українців-католиків відбулася зустріч з дослідником Вудро Вілсон-центру (Кенан-інституту) науковцем з України Віталієм Жугаєм, який виступив з доповіддю „Сучасний стан та перспективи української преси". За програмою Фулбрайта він досліджує у США тему „Критерії та передумови успішного функціонування якісної преси в Америці".

У доповіді було відзначено ролю преси у Помаранчевій революції в Україні, наголошено, що за оцінками міжнародної організації „Фрідом гавз" преса в Україні є частково вільною, але досі не стала достатньо українською за духом та мовою публікацій. Недостатньо розвинутими залишаються в Україні також бібліотечна справа, кінематограф, книгодрукування.

Основними напрямками покращення стану журналістики в Україні доповідач вважає запозичення досвіду демократичних країн щодо успішного функціонування засобів масової інформації; вдосконалення журналістської освіти; посилення самореґулювання преси; надання податкових пільг тим засобам масової інформації, які лише починають працювати, а також тим, що проходитимуть через процес роздержавлення; необхідність створення громадських радіо і телебачення; створення сприятливих умов для чужоземних інвестицій у сферу мас-медіа.

Леонід Рудницький

Леонід Рудницький (зліва) і Віталій Жугай у Філядельфії.

Відзначили 75-ліття Голодомору

МІНЕАПОЛІС, Мінесота. – 9 грудня в церкві св. Михаїла і св. Юрія була відслужена Панахида в пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років та всіх замучених безбожною комуністичною владою, закатованих та висланих на Сибір українців. Панахиду відслужив настоятель о. Євген Кумка, при співі церковного хору, яким керував Андрій Каркоць.

Присутні тримали запалені свічки. Американський прапор тримав Юрій Педенко, а український, з чорною жалібною стрічкою – Михайло Каркоць. Після Панахиди присутні перейшли до парафіяльної залі, яку відповідно прибрала голова сестрицтва Ліда Голуб. В залі хор заспівав молитву „Отче наш" та „Вічну пам'ять". Протоієрей о. Є. Кумка виголосив доповідь про Голодомор і боротьбу українського народу за визволення.

Символічний обід складався з пісного супу і шматочка хліба, який приготували сестриці Марія Смага та Марія Руденко. Потім було висвітлено документальний фільм Славка Новицького „Жнива розпачу". На закінчення жалібної програми, під акомпаніямент о. Є. Кумки на баяні, хор і всі присутні заспівали пісню „Чуєш, брате мій".

В неофіційній частині Л. Голуб, М. Смага та М. Руденко подбали про те, щоб присутні мали частування, під час якого вони переглянули художній фільм Олеся Янчука „Голод-33".

Ольга Змага-Хоролець

Подвижник психологічної науки

Професор психології Ратґерського університету у США Іван Головінський видав в Україні три свої книги: „Педагогічна психологія. Навчальний посібник для вищої школи" (2003), „Національна свідомість як рушійна сила державотворення. Психологічна інтерпретація" (2004), „Особистість: розвиток, теорії, виміри" (2005). Всі книги стали важливим внеском вченого у розвиток української психологічної науки.

Як учений І. Головінський зробив важливі відкриття у галузі психології. У праці „Педагогічна психологія" він не лише представив матеріяли курсів з педагогічної психології, що читаються в університетах США та Европи, а й дав власний погляд на ряд проблем педагогічної психології, зокрема репрезентував психологічну інтерпретацію творчости Григорія Сковороди і Тараса Шевченка.

У книзі „Національна свідомість як рушійна сила державотворення. Психологічна інтерпретація" розглядається надзвичайно актуальна для сучасної України проблема – роля і значення національної свідомости у процесі розбудови Української держави. Автор дослідив тривалий генезис національної свідомости – від найдавніших часів до початку XXI ст. та пояснив суть цього визначального для буття кожної нації феномену. Особливу увагу дослідник приділив дослідженню переломних історичних періодів та видатних постатей української історії, зокрема Т. Шевченкові. Цікавим є аналіза рівня національної свідомости не лише на материковій Україні, а й у діяспорі.

У книзі „Особистість: розвиток, теорії, виміри" І. Головінський чітко й арґументовано визначив ті елементи, котрі є складовими частинами особистости, представив генезу теорій особистости від найдавніших часів до сьогодення. Маємо працю, в якій докладно розглянуто феномен особистости, його інтерпретацію різними психологічними напрямками, подано генезу поглядів на особистість і визначено ті чинники, котрі визначають виміри особистости.

Після таких тривалих студій І. Головінський прийшов до найскладнішої проблеми: „У чому суть буття людини"? Роздумам над цим питанням присвячена його книга „Людина у пошуках суті буття". Ця книга, що стала результатом багаторічної праці вченого на теренах психологічної науки, побачила світ у грудні 2007 року в Києві. Автор не прагне дати відповідь на всі складні питання, котрі стосуються буття людини. Він спонукає свого читача замислитися над цим питанням, аби віднайти власну відповідь. Віднайдення цієї відповіді кожним із нас сприятиме віднайденню гармонії буття, усвідомленню свого життєвого покликання. Якщо людина знайшла сенс свого буття і визначила свої життєві цілі, вона буде почуватися щасливою. Тут позиція І. Головінського дуже подібна до поглядів Г. Сковороди, який вважав, що щастя людини – у „сродній" праці, у самопізнанні. Дослідник дає власну інтерпретацію того, як розуміли суть людського буття Т. Шевченко, Вольфганг Гете, Василь Симоненко.

І. Головінський репрезентував глибоку аналізу розмовної мови і письма як посередників символічно-абстрактного порозуміння, розглянув питання генези і розвитку мови. Цікавою є його аналіза стародавніх повір'їв наших предків з точки зору пояснення ними суті людського буття та її взаємодії з природою. Доречним є аналіза інтерпретації людини з позицій головних релігій світу.

І. Головінський у своїй новій книзі розглядає питання суті людини у філософському контексті, зокрема у східньому і західньому філософських вченнях. Після того вчений розглядає проблему психологічної інтерпретації буття людини, наголошує на значенні тих нових обставин сучасного світу, в контексті яких необхідно говорити про суть людського буття. І. Головінський розглядає складні проблеми розуму, інтелекту, інтеліґенції та їхнього співвідношення з мозком як органом, через який діє розум.

І. Головінського цілком правомірно можна назвати подвижником української психології та української ідеї. Видані ним в Україні книги стали важливим внеском у розвиток української психологічної науки.

Оксана Сліпушко,
доцент Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

З питань придбання книг Івана Головінського звертатися за телефоном у Києві: 8-067-76-76-449.

24 грудня В'ячеславові Чорноволу виповнилося б 70 років

Три роки разом з В'ячеславом Чорноволом

В кінці 50-их років минулого століття уряд України прийняв рішення спорудити у Львові телевізійний центр – один з перших в республіці. І відразу почалося втілення постанови в життя. Проєктувальники знайшли найвідповідніше місце – на Високому замку.

На горі, яка панує над містом, будівельники почали зводити металеву конструкцію передавальної телевізійної антени. Одночасно почалося будівництво студійного комплексу. Наприкінці 1958 року було завершено перший етап будівельно-монтажних робіт, інженери приступили до випробування апаратури для ведення телевізійних програм.

Тим часом почалося комплектування творчого складу студії. Щойно призначений директор Георгій Якущенко та головний режисер Валентин Зуєвський опинилися у нелегкому становищі, адже в країні не було жодного навчального закладу, який готував би журналістів та режисерів для телебачення. Мені, як головному редакторові телестудії, належало відібрати серед львівських газетярів журналістів, які б згодилися залишити звичну працю в редакціях і зайнятися незнаною їм справою. Якогось вересневого дня 1959 року мене запросив до себе директор студії. Я зайшов до кабінету і побачив хлопця, який зосереджено перебирав папери в невеличкій валізі.

– До нас прибув випускник факультету журналістики Київського університету, звати його В'ячеслав Чорновіл, – представив незнайомця Г. Якушенко. – Знайомтесь.

Я подав юнакові правицю і відчув сильний потиск його руки.

– Певно, займаєтесь спортом? – поцікавився я.

– Не можу себе вважати спортсменом, однак, у вільні години люблю побавитись футболом, – відповів він.

– Розкажіть, будь-ласка, свою біографію, – попросив новоприбулого директор студії, – нам цікаво знати, звідки ви родом, чого вже встигли досягнути у своєму житті?

В'ячеслав задумався, але за хвильку впевнено почав розповідати:

– Чого я вже домігся? Хвалитися поки нічим, про рівень моїх знань свідчить диплом про закінчення університету. Народився 24 грудня 1937 року на Київщині. Батьки розповідали, що в той день був сильний мороз, який, на їхню думку, загартував моє тіло і наділив мене енерґією і незламним духом.

– І ви вже встигли переконатися в тому, що всі ці якості, даровані природою, властиві вам? – поцікавився директор і додав, – нам саме таких людей бракує.

– Не можу запевнити, що я наділений всіма цими якостями, однак, вірю, що Бог не обійшов мене, – впевнено відповів В'ячеслав. – Я ще в школі захоплювався літературою, пробував писати вірші. А коли одержав атестат зрілості, то подався в столицю з наміром вступити до університету. Навчання поєднував з громадською роботою, тоді познайомився з багатьма молодими артистами, письменниками. За роки навчання здобув невеликий досвід роботи на Київській студії телебачення, підготував кілька програм.



В'ячеслав Чорновіл і Анатолій Гороховський (зліва).

– Якими темами маєте бажання займатися на студії? – запитав Г. Якущенко і у відповідь почув:

– Молодіжними, я люблю з молодими працювати.

– З вашої згоди підписую наказ про призначення вас редактором молодіжного мовлення, – підсумував нашу зустріч директор студії.

З цього дня почалася праця В. Чорновола на Львівському телебаченні, яка тривала три роки. Є про що згадати, є про що повідати, однак, обмежусь лише кількома спогадами.

Редактор молодіжного мовлення В. Чорновіл в короткому часі згуртував навколо себе талановитих поетів, митців, акторів, музикантів, з їхньою участю готував програми, які торкалися життя студентів, молодих робітників, інтеліґенції.

На початку 60-их років завдяки цим молодіжним програмам стали відомі імена місцевих поетів – Ігоря Калинця, Михайла Осадчого, мистецтвознавця Богдана Гориня, викладача університету Михайла Косова. Вони та багато інших молодих інтеліґентів Львова в середині 60-их років були заарештовані, їх звинувачували в антирадянській діяльності. Пізніше про них розповість В. Чорновіл в своїй книзі „Лихо з розуму". Коли мене розпитують про характер В. Чорновола, відповідаю однозначно: войовничий. Він не поступався перед авторитетами, в кожному випадку мав свою думку і вмів відстояти її. Пам'ятаються студійні „летючки", під час яких розгорталися гарячі дискусії, і в центрі їх неодмінно був В. Чорновіл.

На одній з них представник обкому партії вимагав від нас більше вживати російської мови. Проти цих настанов сміливо, не боячись можливих неґативних наслідків, виступав В. Чорновіл. Мовляв, українська студія в Галичині, повинна бути активним центром українства. Ще складніше було йому це говорити у програмах, які сам готував, адже кожна з них проходила попередню контролю з боку цензорів, і відступати від затвердженого тексту категорично заборонялося. Та В. Чорновіл, користуючись мовою Езопа, обходив цензурні перепони, за що мені, як його безпосередньому керівникові, діставалося на горіхи від „білого дому" (так у Львові називали обком партії).

Швидко сплили три роки перебування В. Чорновола на посаді редактора молодіжних програм. Знаходячись у Львові, він постійно думав про столицю, про можливість контактувати з провідними діячами культури, письменниками. А коли видалася така нагода, відразу скористався нею, поїхавши на будову електростанції неподалік від Києва.

Так сталося, що ми загубили один одного і зустрілися тільки в 1991 році у Львівському палаці залізничників, де В. Чорновіл виступав перед трудівниками. Помітивши мене в залі, він передав записку, в якій просив затриматися після закінчення зборів. То була хвилююча зустріч, під час якої В. Чорновіл розповів мені про роки, проведені у в'язницях, на засланні і про пляни подальшої боротьби за незалежну Україну.

Вдруге ми зустрілися в Чикаґо, куди В. Чорновіл приїхав на чолі делеґації Народного Руху. Він охоче дав інтерв'ю для газети „Час і події", яку я створив. Минуло ще кілька років, і знову до Чикаґо приїхав В. Чорновіл – на цей раз з дружиною Атеною Пашко. Знайомлячи її зі мною, В. Чорновіл сказав:

– Це мій перший редактор, який вчив мене телевізійному мистецтву.

Під час розмови, яка призначалася для часопису, я сказав В. Чорноволові, що останнім часом поширюється думка, що зоряний час Руху минув, що він втрачає свій вплив в масах. І запитав його: „Чи відповідають дійсності такі заяви?".

В. Чорновіл визнав, що зоряний час всіх організацій фронтівського типу, а саме таким створювався Народний Рух, давно минув. Тепер перед Рухом стоять деструктивні завдання – в доброму розумінні цього слова: валити комуністичну імперію, валити її ідеологію. І він їх виконав, кульмінаційною точкою стало 24 серпня, після чого Рух повинен був трансформуватися.

Життя В. Чорновола обірвалося в автомобільній катастрофі.

Я щасливий, що мав нагоду три роки працювати разом з В. Чорноволом, він дякував мені за те, що я вчив його майстерності телевізійного публіциста.

Закінчити свій короткий спомин хотів би словами, які належать Андресу Колю – одному з діячів Европейського Демократичного союзу: „За останні 20 років я мав змогу познайомитися з різними прошарками українського народу: з комуністами і некомуністами, віруючими і атеїстами, з мистцями і простими людьми, але я ніколи не зустрічав українців, які б так скраво представляли Україну, як пан Чорновіл". До цих слів тяжко щось додати.

Вони народились в один день: В. Чорновіл – 24 грудня 1937 року, а Львівське телебачення – 24 грудня 1957 року. В цей пам'ятний день з Львівського театру опери і балету велась перша телевізійна програма. Тут же відбулося вшанування 70-річчя від дня народження В'ячеслава Чорновола, колишнього старшого редактора студії і 50-річчя Львівського телебачення. Встановлено меморіяльну дошку, барельєф В. Чорновола майстерно виготовив скульптор Богдан Романець.

Анатолій Гороховський,
колишній головний редактор
громадсько-політичних передач
Львівської студії телебачення

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Солістка Анна Нетребко – запорізького роду

НЮ-ЙОРК. – 14 грудня в театрально-концертному комплексі „Лінкольн-центр“ відбулась церемонія вручення нагороди „Музикант 2008 року“ солістці Маріїнського театру опери і балету з Санкт-Петербурґу (Росія) Анні Нетребко, яка у нинішньому сезоні співає в Метрополітен-опері партію Джульєти з опери Шарля Ґуно „Ромео і Джульєта“.

А. Нетребко народилася 18 вересня 1971 року в Краснодарі, на Кубані. З юних років вона співала у шкільному хорі, захоплювалася акробатикою (і тепер може зробити сальто на сцені), малюванням і кіньми. Коли у 1990 році поїхала вступати до консерваторії в Санкт-Петербурзі, то влаштувалася прибиральницею у театрі. Але консерваторію так і не закінчила – покликали її на сцени світу, бо має вона не тільки велике обдарування в голосі (сопрано), але й у красі. Дуже швидко слава про неї обійшла провідні сцени світу. Коли я у 2002 році вперше слухав А. Нетребко в опері „Війна і мир“ Сергія Прокоф’єва в Метрополітен-Опері, то не міг знайти в інтернеті відомостей про солістку. Тепер розповідями про неї заповнені цілі сторінки. В нинішньому сезоні вона співає не тільки в Ню-Йорку, а й в Берліні, Парижі, Лондоні, Відні.

У 2002 році мене заінтриґувало українське прізвище А. Нетребко. Тепер вже відомо, що за часів цариці Катерини II два брати Нетребки були силоміць виселені з Запорозької Січі на Кубань. Один оселився біля Гривенських лиманів, другий – поблизу міста Єйська, в Старомишастівському курені. З цього козацького роду походить батько співачки – Юрій Нетребко, який живе в Краснодарі. Мама її померла (кажуть, що вона мала циганське походження), молодша сестра живе в Данії.

Звісно, А. Нетребко усі вітають як російську співачку. І це зрозуміло – вона народилася, виросла, вчилася в Росії. Але варто пам’ятати, що запорозці – брати Нетребки усе ж на Кубані з’явилися з України, де співучих красунь було колись чимало. Злі правителі розкидали українців на просторах імперії, але їхні таланти, їхня краса знову й знову народжуються в народі. Тепер в Ню-Йорку співає Ірина Мишура з Краснодару, в Санкт-Петербурзі – Галина Сидоренко, громадяни Росії українського походження.


Анна Нетребко Фото: KASSKARA/DG

Левко Хмельковський

„Вестерн Юніон“ спонзорує „Океан Ельзи“

КИЇВ. – Тисячі українських еміґрантів, що мешкають в Європі, знов відчують себе вдома з популярною українською рок-групою „Океан Ельзи“, що вирушає у концертну туру країнами Европи. Туру частково фінансує компанія „Вестерн Юніон“ – провідний виконавець міжнародних грошових переказів. „Вестерн Юніон“ радо підтримує цю туру, – говорить Михайло Бабіренко, реґіональний управитель „Вестерн Юніон“ в Україні. – Такою підтримкою ми маємо добру нагоду висловити велику подяку всім нашим користувачам – українцям, які живуть і працюють за кордоном“.

Українці в Портуґалії, Німеччині й Греції вже мали можливість бачити виступи групи, як частину тури „Я їду додому”. Концерти пройшли з шаленим успіхом у місцевих громадах. Кожний виступ відвідало понад 1 тис. осіб. Незабаром концерти пройдуть у Великій Британії та Італії.

Група „Океан Ельзи“ кілька разів визнавалася кращою рок-групою в країнах СНД. Експресія та самопожертва учасників гурту робить їх концерти пристрасними, а слов’янський лірризм створює незабутню енерґію року. У цій турі „Океан Ельзи“ представляє пісні з свого нового альбому „Міра“, який став платиновим у день свого випуску. Музиканти також виконуватимуть популярні пісні зі своїх золотих та платинових збірок.

Компанія „Вестерн Юніон“ надає споживачам можливість швидко, надійно та зручно відіслати та отримати гроші, здійснити платежі та відправити платіжні доручення по всьому світу. За детальнішою інформацією www.westernunion.com.

Максим Рильський,
виконавчий директор зі зв’язків з пресою

Один з тих, ким гордиться наше мистецтво

Орест Павлів

Поет, художник і мистецтвознавець Святослав Гординський, близький друг Михайла Мороза, неодноразово стверджував, що в галузі малювання краєвидів і портретів М. Мороз був одним з найкращих українських мистців XX ст. Цей шлях до категорії „найкращих" мистець пройшов спонтанно, завдяки своєму природженому талантові і завдяки учителям, які допомогли йому сягнути високих горизонтів художньої творчости.

Народився Михайло Мороз 7 липня 1904 року у селі Пліхові, Тернопільської области, у свідомій українській родині. Батько його Ілля був засновником і довголітнім головою читальні „Просвіта" у рідному селі, засновником таких же „Просвіт" у сусідніх селах. Мати (з роду Мандів) читала дітям твори Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка (який кілька разів відвідував родину Морозів у Пліхові). Брати і сестри М. Мороза були дуже талановиті і всі здобули середню освіту. Після завершення середньої освіти 1923 року і здобувши вже тоді схвальні оцінки за свої перші картини, М. Мороз вступив до Мистецької Школи Олекси Новаківського у Львові, яка тоді була вже одним з факультетів Українського Таємного Університету.

Будучи одним з найближчих до О. Новаківського студентом, М.Мороз перейняв від свого учителя його вийняткове відчування кольорової єдности в картинах. Поряд з цим виробив свій власний, досить суворий режим докладного опрацювання форми та утвердив розуміння декоративної суті й ритмічної дисципліни кожної окремої композиції, що в сукупності творять красу і велич кожного окремого твору.

Після закінчення Мистецької Школи Новаківського (1927) М. Мороз отримав стипендію від Митрополита Андрея Шептицького і виїхав до Парижу на навчання в Академії Жул'єна й Академії Прикладних Мистецтв. Саме там М. Мороз звернув на себе увагу професорів високою культурою й артистизмом картин. Мова тут передусім про фреску „Гуцульщина" (гуцулка із писанками), яку професори попросили в Мороза залишити в академії, як зразок високої художньої майстерности.

Тут варто згадати, що М. Мороз ще на початку навчання у Школі Новаківського захопився Карпатським краєм, зокрема Гуцульщиною, і це захоплення тривало в нього усе життя. Він часто організував подорожі своїх товаришів й учнів Новаківського на Гуцульщину, а згодом з дружиною Іриною й поселився у Космачі, де й народився їхній син Ігор.

Під час паризьких студій М. Мороз зустрівся з цілою плеядою визначних українських мистців, як Олекса Грищенко, Святослав Гординський, Михайло Глущенко та іншими, встановив творчі зв'язки з деякими французькими мистцями, зокрема з Матіссом, а деякий час навчався у майстерні Бурдедя. Крім того, М. Мороз разом з С. Гординським об'їхали всю Францію й оглянули десятки музеїв, у яких зберігались твори таких мистців, як Ель Ґреко, Рембрандт, Делякруа, Сезан та інших світочів образотворчого мистецтва.

Повернувшися з Франції, М. Мороз разом із своїм колишнім учителем О. Новаківським поїхав у 1931 році до Італії. Цю поїздку фінансував М. Мороз. Після цієї корисної і цікавої мандрівки обидва художники не розлучалися вже до смерти О. Новаківського 1936 року, і М. Мороз на все життя зберіг до свого вчителя глибоку шану і вдячність.

Перед Другою світовою війною, М.Мороз два роки проживав у приміщеннях собору св. Юра у Львові і на замовлення Митрополита А. Шептицького малював портрети визначних священослужителів, у тому числі й тодішнього ректора Богословської академії, майбутнього Патріярха Йосифа Сліпого.

На Захід М.Мороз вирушив з дружиною і сином 1944 року й опинився у Баварії (Німеччина), де після війни зосередились біженці з різних країн Східної Европи. В тому числі й українці. У Баварії перед очима мистця постали прекрасні альпійські краєвиди, відоме озеро Кеніґзее і сотні цікавих облич для портретів. Війна не деформувала його естетичних почуттів, у нових картинах оживає давня кольористична гама і гармонійна узгодженість. Маємо тут на увазі такі картини, як „Замок у Нойбурні", „Гірський Краєвид", „Кеніґзее" та інші.

З Баварії сім'я Морозів у 1949 році виїхала у США й оселилися у Нью-Йорку. М. Мороз відразу включився в українське культурне життя, став членом Об'єднання Мистців Українців Америки й поринув у творчість. До 1985 року він здобув вісім престижних нагород і став почесним членом Академії Мистецтв у Римі. Картини М. Мороза зберігаються у 18 американських музеях, а два твори знаходяться у Білому Домі у Вашинґтоні. Це світове визнання таланту українського художника дало право мистецтвознавцеві М. Осінчукові ствердити: „Мороз вивів український кольоритно- симфонізований пейзаж на світову арену".

Живучи у тісному зв'язку з українською спільнотою у США, намалював майже сотню портретів визначних діячів української громади. І лише два архітектурні об'єкти, дві дерев'яні церкви на українських оселях у Гантері і в Ґлен-Спею стали об'єктом його малюнків. Їх він малював по декілька разів, з різних кутів бачення та в різному освітленні.

А краєвиди карпатських гір, за якими М. Мороз безмежно тужив, – замінили Кетскильські гори, краєвиди Кольорадо, Порто-Ріко, узбережжя Атлантичного океану.

В Америці, у 1960-их роках, М Мороз почав малювати краєвиди не пензлем, але технікою мастихіну, майже скульптурно виліплюючи нашарування й обриси на картинах таких об'єктів, як багряне каміння, як сині гори, піністі хвилі вод чи ясний багрянець осіннього листя на деревах. Ця нова майстерність М. Мороза, тобто плястична виразність об'єктів його картин, дуже подобалася відомому скульпторові Олександрові Архипенкові, який жив тоді в Америці і часто спілкувався з М.Морозом.

Саме того типу дві картини М. Мороза, мальовані технікою мастихіну (накладання фарб) передав С. Гординський Патріярхові Йосифові, який після звільнення з заслання приїхав до Риму. Ці дві картини, „Морський прибій" і „Ріка Делевар", Патріярх Йосиф високо цінив.



Михайло Мороз

М. Мороз декілька разів приїзджав до Риму у 1960-их і 70-их роках і змальовував там історичні об'єкти: Колізей, новозбудовану українську церкву св. Софії, український монастир Студитів, гору Монте Каво, руїни стародавнього Риму, Кастель Ґандольфо та інші пам'ятки. Однак, найбільше уваги присвячував мистець в Італії краєвидам озера Альбано. Усі ці картини відзначаються кольоритним багатством.

В останні роки свого життя М. Мороз велику мистецьку увагу присвячував морським прибоям Атлантичного океану, де хвилі розміщені кольоровими смугами. Дві останні прижиттєві – і одні із найкращих – виставок картин М.Мороза відбулись в Українському Музеї в Нью-Йорку 1990 року і наступного року – у Філядельфії, і тоді одну з картин М. Мороза купив музей престижного Лясаль-університету.

Останні два роки свого життя мистець тяжко хворів, але жив подіями, що відбувалися в Україні – відновленням української державної незалежности. Помер мистець 1992 року.

Посмертні виставки творів М. Мороза відбувалися у різних центрах українського життя. Нова виставка картин М. Мороза відбулася 23 вересня-7 жовтня у Канадсько -Українській Мистецькій Фундації в Торонто.



Михайло Мороз. „Озерце в горах Бер Мавтен", 1952 рік.

Мистецтво скульптора Петра Кулика не знає фальші

Відомому українському скульпторові-монументалістові, різьбареві і громадському діячеві Петрові Кулику виповнилося 75 років. Він народився 1 січня 1933 року. в с. Німстові на Любачівщині (тепер Польща). В родині було було дев'ятеро дітей. У цьому селі Петро почав ходити до початкової школи, а закінчив її уже після виселення українців з рідних земель в Радянську Україну. Родина Куликів була переселена до с. Скородинці на Тернопільщині. Петро закінчив Чернівецьке художнє училище, відтак студіював в Інституті прикладного і декоративного мистецтва у Львові.

Після студій почав самостійно працювати в ділянці портретної і декоративної скульптури, зокрема створював погруддя українських діячів і митців. Оскільки мав своє розуміння мистецтва і його завдань, потрапив у список нельояльних до радянської влади. Почалися вимоги, щоб він своєю творчістю прославляв вождів Комуністичної партії Радянського Союзу, проте він не зраджував своєї національної ідеї в мистецтві.

Мені пощастило познайомитися з мистцем і його творами, коли він перебував у Канаді. Серед скульптур, які роблять честь українському образотворому мистецтву, – пам'ятники Іванові Підкові у Львові та Черкасах, поетові-стрільцеві Васильку в Теребовлі, Іванові Франкові в Торонто, пам'ятник на оселі „Київ" в Оквілі, поблизу Торонто, який прославляє нашу безсмертну УПА, пам'ятник князеві Володимирові та Ользі в Чикаґо, королеві Данилові Галицькому, гетьманові Петрові Коношевичеві-Сагайдачному та багатьом іншим великим особистостям нашої нації.

Ярослав Стех

НАРОДНІ ЗВИЧАЇ І ТРАДИЦІЇ

Андрію, Андрію, коноплянки сію...

Грудневе свято Андрія прийшло до нас з сивої давнини, ще від дохристиянських часів. З запровадженням християнства на Русі це свято стало Днем Андрія Первозваного, одного з 12 апостолів, який проповідував християнство не тільки на Русі, а й у самому Цареграді.

На Турківщині це свято досить поширене. Найбільш повно воно відзначається у селах Вовче, Шум'яч, Присліп, Бережок, Жукотин, Лімна, Хащів, Лопушанка.

Вранці 13 грудня люди йдуть до церкви на Службу Божу. На самому почесному місці, в центрі храму, кладуть хідник від входу і майже до Престолу. Обабіч нього стоять Андрії зі свічками в руках. Решта людей – по ліву і праву сторони від Андріїв, але без свічок. Так люди села шанують ангела своїх земляків. На святого Миколая тут будуть стояти Миколи, на Михайла – Михайли, на Петрівку – Петри і Павли, на Анни – Анни. Така традиція.

Після Служби Божої люди розходяться по домівках. Господині готують обід і вечерю. Не дивлячись на те, що свято відзначається у Пилипів піст, на цей день робиться виняток. Їдять м'ясне, п'ють горілку, співають пісні, ворожать і ... роблять збитки. 13 грудня – той день після осіннього рівнодення, коли астрономічний календар цілком повернув на зиму.

Ввечорі, як стемніє, на горбах, щоб було далеко видно, розкладають вогні колом, у формі сонця. Розкладати вогні на горбах – це дохристиянська традиція, коли люди йшли до прадавнього капища, клали вогонь і приносили жертву богам. Вогонь клали у формі кола, тобто, як сонце, і у такий спосіб закликали скорий прихід весни і тепла.

Коли запалали вогні, – молодь збирається коло вогню, співає обрядових співанок, а відтак і ліричних та жартівливих, бавиться, жартує. Літні односельчани, особливо жінки, ходять по селу, недалеко від своїх хат, співають співанки, у яких згадують свою молодість, старі часи і звичаї.

Напередодні Андрія дівчата ворожать, намагаючись зазирнути у завтрашній день та побачити свого судженого. Якщо не обличчя, то хоч дізнатися, з якого боку його сподіватись та чи скоро вона піде з рідного дому, а чи буде ще жити з батьками. Такі ворожіння завжди супроводжувалися веселощами, іграми, розвагами.

Під ранок, коли сон зморив більшу частину односельчан – починалися дива, про які люди дізнавалися, прокинувшись. В одного щезли ворота або фіртка, у другого сани або фіра опинялися аж на хаті. Хтось не зміг вранці вийти з хати, тому що двері були закручені дротом або підперті колом знадвору.

Коли у селі була гонорова дівка, яка не хотіла знатися із своїми парубками, бачила вранці біля свого вікна „вополоха" (опудало), з якого вже сміялись односельчани.

Ось взірець ліричних Андрійових співанок:

Ай, бо Андрію, Андрію,
Коноплянки сію.
Ой, дай же ми, Боже, знати
З ким їх буду брати.
Я коноплянки сіяла, –
Тай так си гадала:
Коли б, Боже, з Андрійком
Коноплянки брала.

А ось побутові теми:

Ай, бо, Андрію, Андрію,
Коноплянки сію,
Та портками заволочу,
Сорочков завію.
Та я пішла молодейка
Коноплі сіяти,
Та бо нащо старий звичай,
Нащо забувати?
Я коноплі посіяла,
Тай заволочила.
Якась біда вимикала,
Тай потолочила.

Жартівливі:

Ой, на горі, на високій
Виросла лілія.
Не чудуйтеся, людове,
Бо ниська – Андрія.
Та на горі, на високій
Горіла солома.
Старі баби на горбі,
А молоді вдома.

Жовнірські:

Я на тебе Андрійку
Мала надійку.
Тебе взяли на жовніря
Рано в неділейку.
Ой, Андрію, муку сію,
Тирчининки киснуть.
То вже мого Андрійка
На жовніря тиснуть.

Еротичні:

Ой, Андрію, Андрію,
Коноплянки сію.
Спідницею волочу,
Віддаватись хочу.
Ой, Андрію, манну сію,
В постелі палаю,
Я на тебе, Андрійку,
охотицю маю.

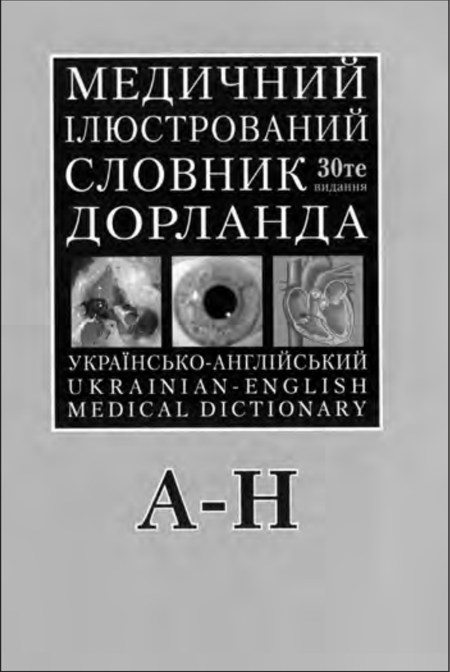
Нагулявшись та наспівавшись коло вогню, коли вже досить темно і холодно, – молодь повертається додому, і починають тоді дівчата ворожити. О такій порі ворожіння набуває особливо таємничого характеру. Ворожінь є багато і зовсім не обов'язково, щоб у кожній хаті ворожили у всі способи. В одній хаті вибирали кілька варіантів ворожіння, у другій хаті інші, а у третій, ще інші.

Хтось із старших жінок розкладає на столі різні предмети: пряжу, перстень, гребінь, барвінок, маленьку ляльку тощо. Скільки предметів – стільки дівчат. Потім накривають ці предмети однаковими тарілками. Дівчата не знають, що і під якою тарілкою лежить, але кожна з них має право підняти одну тарілку, що по черзі й роблять. Якщо під тарілкою – пряжа, то і надалі вона буде куделю прясти. Якщо перстень – заручини будуть, гребінь або люстерко – буде ще дівувати, барвінок – заміж вийде, лялька – дитину нагуляє.

Найпопулярнішою грою на Андрія було кусання калити. Калита – це великий корж, який випікали дівчата напередодні свята. До палиці прив'язали шнурок, а до шнурка – калиту, так, щоб вона висіла на рівні обличчя. Палицю з калитою тримав хлопець, так званий калитинський. Учасники гри – хлопці і дівчата по черзі намагалися вкусити калиту, не торкаючись і не допомагаючи собі руками.

Петро Зборовський,
м. Турка, Львівська обл.

Нове українське видання медичного словника Дорланда



АЛЕКСАНДРІЯ, Вірджінія. — Українсько-англійський ілюстрований словник Дорланда (Ukrainian-English Dorland's Illustrated Medical Dictionary), директор проєкту і головний редактор – П. І. Джуль; Львів, „Наутілус", 2007 рік, (2 томи), ISBN 966-85-74-07-09.

Нове видання основане на 30-му виданні „Dorland's Illustrated Medical Dictionary", історія якого сягає понад 100 років назад та який ретельно оновлюється що чотири роки. Словник Дорланда загальновизнаний як найбільш авторитетний та вичерпний з чотирьох головних американських медичних словників, які вживані по цілому світі. До того ж, українське видання доповнене деякими гаслами про медичні рослини, з їхніми кольоровими ілюстраціями, яких у американському виданню немає і які, очевидно, також відсутні в японському, італійському, китайському, еспанському, португальському й індонезійському перекладах Дорланда.

Словник посів друге місце на III Міжнародній книжковій виставці у Києві влітку 2007 року. Він нараховує понад 2.3 млн. слів, збагатився на майже 900 нових гасел у порівнянні з попереднім виданням, та включає понад 1,100 ілюстрацій. Але найважливішим є те що з цих мільйонів слів побудовано понад 122 тис. тематичних гасел та 118 тис. пояснювальних статтей, які висвітлюють найновіші надбання усіх царин медицини, споріднених наукових дисциплін та нетрадиційної медицини.

Цей українсько-англійський словник представляє собою успішне завершення довголітніх зусиль понад 80 медичних науковців, мовознаців, перекладачів та редакторів під керівництвом д-ра Павла Джуля, директора проєкту та головного редактора, президента Американсько-Української медичної фундації, якої завданням є підтримка українського друкованого слова.

У передмові д-р П. Джуль стисло з'ясував історію української медичної лексикографії та проблеми транскрипції і транслітерації, особливо проблему правильного передання англійських букв g та h відповідними українськими буквами ґ і г. Технічними справами видання займався координатор прєкту д-р Олександер Завадка, член редакційної ради та керівник львівської видавничої фірми „Наутілус", яка так майстерно вив'язалася зі своїх обов'язків.

Появу словника уможливили щирі жертводавці в Америці, серед яких – д-р Любомир і Дарія Курилки, які першими зрозуміли значення такого почину як для стану медицини в Україні, так і для утримання і удосконалення медичної гілки української мови. А значення мови для українців чи не найкраще окреслив Олесь Гончар: „Для нас мова – це й пам'ять, і честь, і гідність; для народу нашого мова – це саме життя".

У справі замовлення словника та іншими інформаціями просимо звертатися електронною поштою на адресу: foundation@aumf.net, або до American-Ukrainian Medical Foundation (AUMF), 18530 Mack Ave., Suite 146, Grosse Pointe Farms, MI 48236.

Р. Б. Воробець

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

З глибоким жалем і смутком повідомляємо всіх членів Товариства Вояків УПА в ЗСА, друзів по зброї і всю українську громаду, що в п'ятницю, 21 грудня 2007 р. відійшов від нас у вічність

голова Товариства Вояків УПА в ЗСА, поручник УПА

СВ. П.

ЛЕВ ФУТАЛА – „Лагідний"

нар. 23 січня 1922 р. в селі Береги, Самбірського району.
Відзначений КВШ УПА Бронзовим Хрестом Заслуги
та УГВР Золотим Хрестом Бойової Заслуги.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відправлена в церкві св. Михаїла в Йонкерсі в середу, 26 грудня 2007 р.
Похований на упівській секції цвинтаря св. Духа в Гемптонбурґу, Ню-Йорк.

Дружині Галі з роду Доберчак, братові, синам і всій родині складаємо вислови глибокого співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Головна Управа Товариства Вояків УПА в ЗСА

В пам'ять Покійного пожертви можна складати на Літопис УПА (Litopys UPA) або на допомогу воякам УПА в Україні (Veterans of UPA), 61 Bryant Road, Yonkers, NY 10701-4401.

ПРЕЗИДІЯ СВІТОВОГО БРАТСТВА ВОЯКІВ УПА

зі смутком і жалем повідомляє всіх вояків УПА, членів ОУН і Збройного Підпілля, що 21 грудня 2007 р. по довшій хворобі відійшов від нас у вічність в Йонкерсі, штат Ню-Йорк, США,
голова Світового Братства УПА

СВ. П.

пор. ЛЕВ ФУТАЛА – „Лагідний"

нар. 23 січня 1922 р. в с. Береги,
Самбірського району, Львівської обл.

Нагороджений КВШ УПА
Бронзовим Хрестом Заслуги
та УГВР
Золотим Хрестом Бойової Заслуги 1-ої кляси.

Похований на упівській секції цвинтаря св. Духа в Гемптонбурґу, штат Ню-Йорк, США.

Вічна Йому пам'ять!

Дружині, синам, братові і всій родині складаємо вислови глибокого співчуття.

За Президію Світового Братства УПА:
Богдан Ковалик

Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі ділиться сумною та болючою вісткою, що 21 грудня 2007 р. відійшов у вічність

СВ. П.

Лев Футала

співосновник та колишній довголітній голова.

Похоронений 26 грудня на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Глибоке співчуття складаємо родині.

Вічна Йому пам'ять!

Дирекція, працівники та члени Кредитової Кооперативи СУМА

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

З глибоким смутком повідомляємо друзів, приятелів і знайомих, що після важкої хвороби, 21-го грудня 2007 р. відійшов у вічність

СВ. П.

ЛЕВ ФУТАЛА

нар. 23-го січня 1922 р. в селі Береги, Самбірський район, Львівська обл.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись у середу, 26-го грудня 2007 р. в Українській католицькій церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й., а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:

дружина – Галя
сини – Богдан з дружиною Мартою і дочкою Адріяною
– Мирослав з дружиною Памела
брат – Ігор з родиною
родина – родина брата, покійного Василя
шваґер – Нестор Терлецький з родиною
родина – кузина дружини, Марта Стадник з чоловіком Ярославом
дальша родина в Україні, Канаді та США.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів бажаючі можуть складати пожертви в пам'ять покійного Лева Футали на Фонди Літопис УПА та Інвалідів і хворих колишніх Вояків УПА при Товаристві Вояків УПА в США.

Український Конґресовий Комітет, відділ в Йонкерсі, повідомляє, що 21 грудня 2007 р. упокоївся в Бозі

СВ. П.

Лев Футала

Заслужений громадський діяч, член місцевих і центральних організацій та установ УККА, ООЧСУ, СУМА, УПА, Дому СУМА в Йонкерсі. Довголітній голова Кредитової Кооперативи СУМА та парафіянин церкви св. Михаїла.

Похоронений 26 грудня на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Родині покійного складаємо глибоке співчуття.

Управа відділу УККА в Йонкерсі

У 18-ту БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу в кращий світ мого дорогого
МУЖА

СВ. П.

ВАСИЛЯ ПАПІЖА

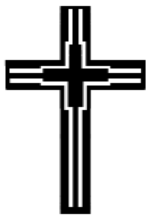
будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

- 17 січня в церкві, Бразилія;
- 19 січня о 10-ій год. ранку в церкві св. Івана Хрестителя на Заході нашого міста Дітройту.

Прошу в цих днях згадати Покійного в своїх молитвах.

Вдова ОЛЕНА ПАПІЖ



Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями
і знайомими, що в середу, 26 грудня 2007 р. з волі
Всевишнього на 86-му році життя відійшов
у вічність наш найдорожчий
ТАТО, ДІДО і ПРАДІДО

СВ. П.

ІВАН РИНЧАК

нар. 8 серпня 1921 р. в селі Бітля, Львівська область.

ПАНАХИДА була відправлена в п'ятницю, 28 грудня 2007 р. в похоронному заведенні Lloyd Funeral Home, Bayside, NY.

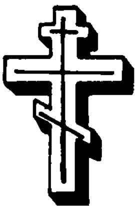
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 29 грудня в церкві св. Андрія в Гемптонбурґу, Н. Й.

Покійний похований на цвинтарі св. Духа, Гемптонбурґ, Н.Й.

Про молитви за Покійного просять:

дочка	– МАРІЙКА ШМОТОЛОХА з мужем ДЗЮНЬОМ
внуки	– ІВАСЬ ШМОТОЛОХА з дружиною МАРІЙКОЮ
	– ЛІСА НЕПОГОДА з мужем ЕРИКОМ
правнуки	– АНДРІЙКО, МАРКО, ЗАХАРЧИК, НИКОЛА
кузин	– ДМИТРО ЦАП з дружиною КАТЕРИНОЮ і родиною.

Вічна Йому пам'ять!



У глибокому смутку повідомляємо
рідних, приятелів і знайомих
про смерть 21 грудня 2007 року на 101-му році життя
НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ МАМИ, БАБУСІ і ПРАБАБУСІ

СВ. П.

Євдокії Тарасівни ЛИМОНЧЕНКО

нар. 23 лютого 1907 року в Павлиші,
Онуфріївського району

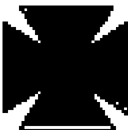
ПАНАХИДА була відправлена в середу, 26 грудня 2007 року в українській православній церкві св. ап. Андрія Первозваного, 15100 New Hampshire Avenue, Silver Spring, Maryland.

ПОХОРОН відбувся у четвер, 27 грудня 2007 року на Українському православному цвинтарі в South Bound Brook, New Jersey.

Горем прибиті:

Син:	о. Олексій Лимонченко і пані-матка Ніна
Донька:	Валентина Лимонченко
Внуки:	Олекса і Святослав Лимонченки
Правнуки:	Давид і Христина Деланой
	Дилен і Міранда Лимонченки
Родичі:	в Україні, Росії і Казахстані
	та приятелі й знайомі в Україні.

Вічна Її пам'ять!



З глибоким жалем і смутком повідомляємо,
що в п'ятницю, 28 грудня 2007 р. у
Гартфорді, Коннектикат, по тяжкій недузі
відійшов у вічність наш найдорожчий
БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ



СВ. П.

ВОЛОДИМИР САЛЯК

нар. 8 грудня 1921 р. у Львові, колишній старшина І-ої УД УНА.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися:

вівторок, 1-го січня 2008 р. ПАНАХИДА у похоронному заведенні Талярського в Гартфорді, Конн.

середа, 2-го січня 2008 р. чин ПОХОРОНУ в Українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла, а відтак на цвинтарі св. Михаїла у Ґлестонбері, Конн.

Залишилися у глибокому смутку:

син	– ЯРОСЛАВ з дружиною КЕТІ
дочка	– РОКСОЛЯНА САЛЯК
внуки	– НАТАЛЯ з чоловіком БОГДАНОМ БОРИСЕВИЧ
	– АНДРІЙ САЛЯК
	– ХРИСТИНА з чоловіком РОДНЕЙ МОРЕ
	– МИХАСИК САЛЯК
правнуки	– КАЛІ та ЕЛЛА МОРЕ
	– ОЛЕНА БОРИСЕВИЧ
сестра дружини	– ЛЮДМИЛА ЧЕРЕШНЬОВСЬКА
родини	– ҐЛАГЕ, МЕДВІДЬ і ГУТНИКЕВИЧІВ

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на:
Український Католицький Університет у Львові (УКУ)
Ukrainian Catholic Educational Foundation або
Вісті Комбатанта – Veterans' News, висилаючи на адресу:
Roksolana Salak, 355 Griswold Rd, Wethersfield, CT 06109.



У глибокому смутку повідомляємо, що на 84-му
році життя по довгій і тяжкій недузі відійшов
у вічність 27 грудня 2007 р.

СВ. П.

БОГДАН КОМАРНИЦЬКИЙ

нар. 7 травня 1923 р. в Синевідську Вижнім, Україна.

ПАНАХИДА була відправлена 30 грудня.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 31 грудня 2007 р. в Sacred Heart Catholic Church, Lake George, NY.

Залишилися у смутку:

дружина	– СОФІЯ
донька	– МАРІЙКА
брат	– РОМАН
внуки	– ЕВГЕН з дружиною НАНЕТ
	– НАДЯ з чоловіком ДЖЕК
	– АНДРІЙ з дружиною КЕЙТ

3 правнуки
та родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*



ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail:lvstaruch@aol.com





ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028, New York, NY 10276



ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

• ДО ВИНАЙМУ •

6-кімнатне помешкання
на першому поверсі двоповерхового будинку, Woodside (Queens).
Добрий доїзд до Мангаттану, близько до підземок та магазинів з харчами.
Побажана родина дорослих осіб.
Тел.: (718) 478-4411

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Д-р ЛЕСЯ ЗБОРОВСЬКА ГОЛУБ
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху і депресії.
51 Upper Montclair Plaza, Suite 29
Upper Montclair, NJ 07043 Tel. (973) 655-9472
Н. Дж. ліцензія SI003562

Catskill, NY/Надзвичайна нагода! 3-спалневий дім на фармі. Чудовий вид. 20 годин праці – ведення домашнього господарства в заміну за рент (прибирання, прості направи, доглядання коней). Особи з досвідом та рекомендаціями можуть звертатися (212) 334-9626 e-mail:face111@aol.com

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

UKRAINE A CONCISE ENCYCLOPÆDIA

UKRAINE A CONCISE ENCYCLOPÆDIA UNIVERSITY OF TORONTO PRESS

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ
універсальне джерело знань про Україну!
Це унікальне видання англійською мовою збагатить будь-яку бібліотеку, як приватну, так і публічну.

Том 1 .... 75.00 дол. (було 95 дол.)
Том 2 .... 75.00 дол. (було 95 дол.)
За ДВА ТОМИ – 130.00 дол.

Ціни включають пересилку. Замовлення разом з чеком або грошевим переказом надсилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
P.O.Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Мешканці Нью-Джерзі підлягають 6%-му податкові.

• ПРАЦЯ •

Старша жінка шукає доглядачку
у Сильвер Спрінґ, Мд.
Тел.: (301) 384-9192

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

• РІЗНЕ •

Куплю ***картини*** *старих українських мистців до своєї приватної колекції.*
Оплата за домовленістю.
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

Відділ реклами у „Свободі":
(973) 292-9800, дод. 3040



KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, ON, Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189 • в Торонто (416) 761-9105
e-mail: karpatycanada@yahoo.com



ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ: ВІЗИ, АВІАКВИТКИ, ЗАПРОШЕННЯ ДО КАНАДИ ТА США, СТРАХІВАННЯ

Для вашої зручності все можна залагодити за телефонами:

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ ХАРЧОВІ ПАКУНКИ ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

1-800-265-7189  **(416)-761-9105**

НАДІЙНО ТА ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави.
Найдешевші міжнародні телефонні розмови.
Переписуємо відеокасети та DVD.

Як посилати, літати чи телефонувати то тільки через "КАРПАТИ"